

Český telekomunikační úřad

se sídlem Sokolovská 219, Praha 9

poštovní přihrádka 02, 225 02 Praha 025

Praha 7. prosince 2010

Čj. 147 498/2010-609

Český telekomunikační úřad (dále jen „Úřad“) jako příslušný orgán státní správy podle § 108 odst. 1 písm. b) zákona č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „Zákon“) a zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, na základě výsledků veřejné konzultace uskutečněné podle § 130 a konzultace podle § 131 Zákona, rozhodnutí Rady Úřadu podle § 107 odst. 8 písm. b) bod 2 a k provedení § 51 Zákona vydává opatřením obecné povahy

analýzu trhu č. A/6/12.2010-16,

trh č. 6 – velkoobchodní koncové segmenty pronajatých okruhů bez ohledu na technologii použitou k zajištění pronajaté nebo vyhrazené kapacity

Článek 1

Výsledky analýzy relevantního trhu

(1) Úřad analyzoval relevantní trh č. 6 – velkoobchodní koncové segmenty pronajatých okruhů bez ohledu na technologii použitou k zajištění pronajaté nebo vyhrazené kapacity ¹⁾ (dále jen „relevantní trh“).

(2) Úřad v rámci analýzy rozdělil trh na dva segmenty:

a) Segment A, který zahrnuje velkoobchodní koncové úseky pronajatých okruhů s rychlostí nepřevyšující 2 Mbit/s (2048 Kbit/s) bez ohledu na použité přenosové prostředky signálu (dále jen „Segment A“),

b) Segment B, který zahrnuje velkoobchodní koncové úseky pronajatých okruhů s rychlostí vyšší než 2 Mbit/s (2048 Kbit/s) bez ohledu na použité přenosové prostředky signálu (dále jen „Segment B“).

(3) Na základě analýzy Úřad konstatuje, že Segment A relevantního trhu není efektivně konkurenčním trhem, neboť na něm působí podnik s významnou tržní silou a nápravná opatření vnitrostátního práva nebo práva Evropských společenství v oblasti hospodářské soutěže nepostačují k řešení daného problému.

(4) Na základě analýzy Úřad konstatuje, že Segment B relevantního trhu je efektivně konkurenčním trhem, a nepůsobí na něm podnik s významnou tržní silou.

Článek 2

Návrh na stanovení podniku s významnou tržní silou

Na základě analýzy relevantního trhu Úřad navrhuje stanovit podnikem s významnou tržní silou v Segmentu A tohoto trhu společnost Telefonica O2 Czech Republic, a.s., se sídlem Za Brumlovkou 266/2, Praha 4, IČ: 60193336.

¹⁾ Opatření obecné povahy č. OOP/1/02.2008-2, kterým se stanoví relevantní trhy v oboru elektronických komunikací, včetně kritérií pro hodnocení významné tržní síly (dále jen „Opatření“)

Článek 3

Návrh povinností, které Úřad hodlá uložit za účelem nápravy

Úřad navrhuje uložit podniku s významnou tržní silou podle čl. 2 povinnosti podle jednotlivých písmen § 51 odst. 3 Zákona, a souvisejících opatření obecné povahy, a to v Segmentu A relevantního trhu:

- a) průhlednosti podle § 82 Zákona, zejména
 1. uveřejnit referenční nabídku přístupu (včetně popisu příslušných nabídek, smluvních podmínek a cen),
 2. zveřejňovat informace týkající se přístupu k síti (včetně účetních informací, smluvních podmínek, technických specifikací, síťových charakteristik a cen);
- b) nediskriminace podle § 81 Zákona, zejména
 1. uplatňovat rovnocenné podmínky za rovnocenných okolností pro ostatní podnikatele,
 2. poskytovat ostatním podnikatelům služby a informace za stejných podmínek a ve stejné kvalitě, v jaké je poskytuje pro služby vlastní;
- c) oddělené evidence nákladů a výnosů podle § 86 Zákona tak, aby
 1. při určování cen na maloobchodní i velkoobchodní úrovni bylo prokazatelné, že nedochází k neodůvodněnému křížovému financování,
 2. byly k dispozici podklady pro ověření nákladů a výnosů za jednotlivé služby;
- d) přístupu ke specifickým síťovým prvkům a přiřazeným prostředkům podle § 84 Zákona, a to vyhovět přiměřeným požadavkům jiného podnikatele na využívání a přístup k jeho přiřazeným prostředkům;
- e) nenavrhuje se;
- f) nenavrhuje se;
- g) nenavrhuje se.

Článek 4

Uplatnění regulace cen

Analýza neprokázala, že na relevantním trhu dochází k uplatňování nepřiměřeně vysoké ceny v neprospěch koncových uživatelů.

Úřad proto konstatuje, že nápravná opatření podle § 51 odst. 3 písm. a) až d) Zákona vzhledem k vývoji na trhu a závěrům analýzy jsou dostatečná.

Článek 5

Účinnost

Toto opatření obecné povahy nabývá účinnosti patnáctým dnem ode dne jeho uveřejnění v Telekomunikačním věstníku.

Odůvodnění

Část A

Úřad podle § 51 až 53 Zákona provedl analýzu relevantního trhu č. 6 – velkoobchodní koncové segmenty pronajatých okruhů bez ohledu na technologii použítou k zajištění pronajaté nebo vyhrazené kapacity. Relevantní trh je vymezen a definován v souladu s doporučením Komise Evropských společenství o relevantních trzích produktů a služeb ze dne 17. prosince 2007 (2007/879/ES).

Část B – Metodika definování relevantních trhů, analýzy relevantních trhů, posouzení významné tržní síly a určení nápravných opatření v oblasti elektronických komunikací v České republice (dále „Metodika“)

1. Východiska Metodiky

1.1 Legislativní rámec

Úřad provádí analýzu relevantních trhů v oboru elektronických komunikací v souladu

a) s platnými právními předpisy České republiky pro oblast elektronických komunikací:

- Zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o elektronických komunikacích), ve znění pozdějších předpisů.
- Vyhláška č. 430/2005 Sb., kterou se stanoví kritéria pro posuzování, zda má více subjektů společnou významnou tržní sílu na relevantním trhu elektronických komunikací (dále jen „Vyhláška“).
- Opatření obecné povahy č. OOP/1/02.2008-2, kterým se stanoví relevantní trhy v oboru elektronických informací, včetně kritérií pro hodnocení významné tržní síly.

b) s předpisy regulačního rámce EU pro oblast elektronických komunikací:

- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/21/ES o společném předpisovém rámci pro sítě a služby elektronických komunikací („Rámcová směrnice“).
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/20/ES o oprávnění pro sítě a služby elektronických komunikací („Autorizační směrnice“).
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/22/ES o univerzální službě a právech uživatelů týkajících se sítí a služeb elektronických komunikací („Směrnice o univerzální službě“).
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/19/ES o přístupu k sítím elektronických komunikací a přiřazeným zařízením a o jejich vzájemném propojení („Přístupová směrnice“).
- Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/58/ES o zpracování osobních údajů a ochraně soukromí v odvětví elektronických komunikací („Směrnice o soukromí a elektronických komunikacích“).

- Směrnice Komise 2002/77/ES o hospodářské soutěži na trzích sítí a služeb elektronických komunikací.

c) s ostatními příslušnými dokumenty Evropské komise:

- Doporučení Komise ze dne 15. října 2008 o oznámeních, lhůtách a konzultacích stanovených v článku 7 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/21/ES o společném předpisovém rámci pro sítě a služby elektronických komunikací (oznámeno pod číslem K(2008) 5925 – číslo předpisu je 2008/850/ES).
- Doporučení Komise ze dne 17. prosince 2007 o relevantních trzích produktů a služeb v odvětví elektronických komunikací, které připadají v úvahu pro regulaci ex ante podle směrnice Evropského parlamentu a Rady 2002/21/ES o společném předpisovém rámci pro sítě a služby elektronických komunikací (oznámeno pod číslem K(2007) 5406 – číslo předpisu je 2007/879/ES) („Doporučení o relevantních trzích“).
- Vysvětlující memorandum týkající se doporučení Komise o příslušných trzích produktů a služeb v odvětví elektronických komunikací náchylné k regulaci ex ante v souladu se směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2002/21/ES o společném předpisovém rámci pro sítě a služby elektronických komunikací (C(2007)5406).
- Rozhodnutí Komise ze dne 11. prosince 2006 Seznam norem a/nebo specifikací pro sítě a služby elektronických komunikací a přiřazená zařízení a doplňkové služby, který nahrazuje všechny předchozí verze (oznámeno pod číslem K(2006) 6364) (Text s významem pro EHP) (2007/176/ES).
- Pokyny Komise týkající se analýzy trhů a stanovení významné tržní síly v souladu s regulačním rámcem EU pro sítě a služby elektronických komunikací (2002/C 165/03 ze dne 11. července 2002).

1.2 Základní etapy analýzy relevantních trhů

Proces analýzy relevantních trhů probíhá ve třech etapách:

a) definování relevantního trhu

Východiskem procesu definování relevantního trhu je stanovení jednotlivých relevantních trhů elektronických komunikací v Opatření. Při definování každého relevantního trhu jej Úřad vymezuje z hlediska věcného, územního a časového.

b) vlastní analýza relevantního trhu

Cílem analýzy takto vymezeného relevantního trhu je stanovení, zda je trh efektivně konkurenční nebo zda lze důvodně předpokládat, že se v přiměřeném časovém období konkurenčním trhem stane. V případě, že Úřad neshledá na základě výsledků analýzy trh efektivně konkurenčním a pokud nelze důvodně očekávat, že se jím v přiměřeném časovém období stane, Úřad stanoví subjekt(y) s významnou tržní silou na daném relevantním trhu.

Stanovení subjektu s významnou tržní silou Úřad provede na základě zkoumání kritérií, která jsou uvedena v Opatření.

Analýza trhu se zaměřením na určení subjektů s významnou tržní silou je východiskem při rozhodování o uplatnění, popřípadě zrušení regulačních opatření. Úřad zohledňuje

současnou situaci na trhu a předpokládaný budoucí vývoj relevantního trhu ve vymezeném časovém horizontu.

c) návrh povinností a zákazů (dále jen „nápravná opatření“)

Úřad v souladu s ustanoveními § 51 odst. 3, 4 a 9 Zákona navrhne jednu nebo zároveň několik povinností podniku (podnikům) s významnou tržní silou, a to jako prevenci, popř. za účelem zlepšení konkurenčního prostředí.

Úřad při návrhu povinností sleduje zejména tyto celkové zásadní cíle regulačního rámce EU:

- a) prosazování hospodářské soutěže,
- b) přispění k rozvoji vnitřního trhu,
- c) prosazování zájmů koncových uživatelů.

Proces volby nápravných opatření tvoří na sebe navazující etapy:

- a) analyzování cílů ex ante regulace,
- b) volba vhodných nápravných opatření odpovídajících těmto cílům,
- c) návrh a konkretizace parametrů nápravných opatření.

1.3 Zdroje informací

Při analýze relevantních trhů Úřad využívá informace a data získaná od subjektů trhu jejich vyžádáním (dotazníky), informace z vlastního/zprostředkovaného průzkumu a z veřejně dostupných zdrojů.

2. Metodika

Metodika stanoví postupy a metody uplatňované v jednotlivých etapách provádění analýzy relevantních trhů (viz bod 1.2). Tyto postupy a metody se použijí při analýze relevantního trhu v rozsahu přiměřeném jeho povaze, přičemž zdůvodnění tohoto rozsahu je součástí analýzy každého relevantního trhu.

2.1 Definování relevantního trhu

Relevantní trhy určené pro regulaci ex ante v oblasti elektronických komunikací jsou trhy stanovené Opatřením.

Relevantním trhem je trh produktů a služeb, které jsou z hlediska charakteristiky, ceny a zamýšleného použití shodné, porovnatelné nebo vzájemně zastupitelné, a to na území, na němž jsou soutěžní podmínky dostatečně homogenní a zřetelně odlišitelné od sousedících území.

S ohledem na očekávaný budoucí vývoj a v souladu se zásadami práva na ochranu hospodářské soutěže Úřad při definování jednotlivých relevantních trhů pro účely ex ante regulace provádí jejich vymezení z hlediska věcného, územního a časového.

2.1.1 Věcné vymezení

Věcné vymezení relevantního trhu znamená popis produktů a služeb, které tvoří trh. Produktovým trhem se rozumí skupina produktů a služeb, které jsou vzájemně zaměnitelné či zastupitelné, co se týče jejich vlastností a struktury nabídky a poptávky.

Úřad analyzuje produkty a služby (včetně dílčích služeb, které jsou dosažitelné v rámci dané služby) na základě jejich základních charakteristik, cen, technických parametrů a podmínek jejich typického využívání.

2.1.1.1 Zkoumání zastupitelnosti na straně poptávky

K určení možných náhrad na straně poptávky Úřad vypracuje seznam potenciálních produktů a služeb, které mohou být z hlediska maloobchodního nebo velkoobchodního uživatele vzájemně zaměnitelné a mohou být nahrazeny v případě zvýšení cen nebo v případě jiných změn konkurenčních podmínek.

K posouzení zastupitelnosti na straně poptávky Úřad:

- a) definuje funkčnost služby s ohledem na koncového uživatele,
- b) identifikuje možné substituty na straně poptávky (maloobchodní nebo velkoobchodní),
- c) vyhodnotí substituty na základě konkrétních kritérií, jimiž jsou zejména zamýšlené využití služby, křížová elasticita cen (citlivost poptávky po určité službě na změnu ceny jiné služby) a ceny.

2.1.1.2 Zkoumání zastupitelnosti na straně nabídky

K zastupitelnosti na straně nabídky dochází ve chvíli, kdy poskytovatel služeb převede své zdroje na poskytování cílové služby, tj. i takové služby, která představuje alternativu z hlediska poptávky. Takové převedení zdrojů může omezit tvorbu cen stávajících poskytovatelů služby, neboť jejich prostor pro zvyšování cen je omezen možnou dostupností konkurenční služby. Aby náhrada na straně nabídky byla proveditelná, je třeba, aby bylo možno realizovat přechod schůdným způsobem, za relativně nízké náklady a v krátkém časovém horizontu.

Úřad rozlišuje mezi zastupitelností na straně nabídky a zcela novým vstupem na trh podléhajícím všem bariérám vstupu.

Úřad se při určení zastupitelnosti na straně nabídky zabývá zejména:

- a) zkoumáním funkční a technické zastupitelnosti

V tomto případě Úřad zejména zkoumá technické možnosti a kapacitu sítí poskytovatelů, náklady spojené s „přepnutím“ (včetně nákladů příležitosti) a časové možnosti „přepnutí“. Úřad v této souvislosti dále zkoumá potenciální investiční možnosti včetně překážek k investování na trhu.

- b) určením náhradních poskytovatelů

Tento krok je zaměřený na určení náhradních poskytovatelů služby, tj. soutěžitelů, kteří aktuálně působí na zkoumaném trhu a souvisejících trzích a těch, kteří mají potenciál se takovými soutěžiteli stát a kteří by mohli – za přiměřené náklady a během přiměřené doby – poskytovat služby nahrazující stávající služby.

Důležitým východiskem pro tento krok je určení infrastruktury sítě, která by mohla být použita k poskytování služby nebo zajištění velkoobchodních vstupů do této služby.

c) zkoumáním regulačních faktorů ovlivňujících zastupitelnost

Úřad zejména zkoumá existenci a povahu regulačních opatření omezujících poskytování dané služby ze strany provozovatelů jiných služeb, případně zkoumá zákonné povinnosti týkající se této služby (např. univerzální služba, požadavek na kvalitu služeb), které mohou znemožnit či omezit využití kapacity infrastruktury.

d) zkoumáním dalších faktorů

K posouzení zastupitelnosti na straně nabídky Úřad zohledňuje i další kritéria, jimiž se řídí především efektivnost a včasnost realizace substituce na straně nabídky na různých trzích.

2.1.1.3 Hypotetický monopolistický test

V případech, kde je to účelné, využije Úřad jako nástroj pro analýzu zastupitelnosti na straně poptávky a nabídky hypotetický monopolistický test. Při provádění testu Úřad zvažuje reakci na malé (5–10 %), ale významné trvalé zvýšení ceny, provedené hypotetickým monopolním poskytovatelem příslušné služby takto:

- pokud by relativní zvýšení ceny způsobilo, že by mnoho spotřebitelů uspokojilo své potřeby přechodem na jinou, náhradní službu, místo aby platili navýšenou cenu, Úřad považuje náhradní službu za součást stejného trhu, a současně,
- pokud by relativní zvýšení ceny způsobilo, že by kritické množství poskytovatelů podobných služeb přesunulo své zdroje na poskytování substituční služby, Úřad považuje tyto služby (v závislosti na dalších faktorech) za součást stejného trhu.

2.1.2 Územní vymezení

Územním vymezením relevantního trhu se rozumí území (geografický trh), na němž dotčené subjekty vystupují na straně nabídky a poptávky daného produktu, přičemž jsou na daném území soutěžní podmínky dostatečně podobné a jsou odlišitelné od soutěžních podmínek na jiném území.

Při územním vymezení trhu Úřad zohledňuje národní trh a pouze v případech, kdy konkrétní kritéria indikují odlišné (obvykle menší) geografické trhy, zvažuje vymezení jiných geografických trhů.

2.1.3 Časové vymezení

Relevantní časový rámec může být pro různé trhy odlišný. Základem pro stanovení časového rámce je vymezení provedené Zákonem, který vymezuje toto období na dobu 1 až 3 let. Úřad časově vymezuje jednotlivé trhy v závislosti na současné situaci na trhu a zejména na jeho očekávané dynamice vývoje.

2.2 Analýza relevantního trhu

Účelem analýzy relevantních trhů je zjištění, zda trh je efektivně konkurenční nebo zda lze důvodně předpokládat, že se v přiměřeném časovém horizontu efektivně konkurenčním stane. Pokud Úřad analýzou doloží, že na relevantním trhu existuje podnik s významnou tržní silou, zkoumá problémy, které by nastaly nebo mohly nastat v případě, že by podnik s významnou tržní silou jednal ve svém vlastním zájmu a nezávisle na zájmech svých zákazníků i na konkurenčních omezeních představovaných ostatními podnikateli na trhu.

Efektivně konkurenčním trhem není trh, na němž působí jeden nebo více podniků s významnou tržní silou a kde nápravná opatření vnitrostátního práva nebo práva Evropských společenství v oblasti hospodářské soutěže nepostačují k řešení daného problému.

Proto Úřad provede analýzu trhu s cílem zjistit:

- a) zda-li některý podnik na trhu takovou významnou tržní silou nedisponuje,
- b) zda problémy identifikované při určení existence významné tržní síly jsou řešitelné na základě nápravných opatření v oblasti hospodářské soutěže.

V případě, že Úřad dojde touto analýzou relevantního trhu k závěru, že trh není efektivně konkurenční, navrhne příslušné nápravné opatření pro ty soutěžitele, jejichž významná tržní síla vedla k nálezu neexistence efektivně konkurenčního trhu.

Úřad, pokud zjistí na základě analýzy relevantního trhu, že tento trh je efektivně konkurenční, rozhodne o zrušení uložených povinností.

Úřad při zkoumání tržních charakteristik vychází zejména z posouzení současné situace a z odhadu očekávaného vývoje. Tyto činnosti jsou prováděny výhledově od doby první analýzy do doby příští analýzy relevantního trhu.

2.2.1 Posouzení významné tržní síly

Pro posouzení existence významné tržní síly na relevantním trhu Úřad využívá ekonomických kritérií, která jsou uvedena v Opatření a ve Vyhlášce. Kritéria jsou posuzována z hlediska očekávaného/předpokládaného vývoje a současných podmínek panujících na daném trhu.

Úřad prokazuje existenci významné tržní síly na základě kombinace těchto kritérií, která však při samostatném posouzení nemusejí být vždy zcela určující.

Úřad při svém hodnocení použije kritéria vhodná pro daný relevantní trh, jejichž výčet je uveden v Opatření, ve Vyhlášce a popřípadě v příslušné judikatuře.

Úřad posuzuje každý trh individuálně, tj. pro každý případ může stanovit váhy kritérií nezávisle na vahách stanovených pro jiný trh. Toto odůvodní.

Při posuzování existence významné tržní síly Úřad bere v úvahu i případnou existenci stávajících nápravných prostředků.

2.2.1.1 Zkoumání samostatné významné tržní síly

Posuzování samostatné významné tržní síly provádí Úřad zejména s přihlédnutím k těmto základním skupinám kritérií/charakteristik:

- tržní podíl,
- kritéria zaměřená na charakteristiku podniku,
- kritéria související s charakteristikou zákazníků,
- kritéria související s charakteristikou konkurence na relevantním trhu.

Tržní podíl

a) velikost tržního podílu

Tržní podíl je klíčovým indikátorem síly soutěžitele na trhu. I přes značnou váhu tohoto kritéria na posouzení významné tržní síly jsou i při relativně vysokém tržním podílu posuzována ještě další kritéria, která však nemusí mít samostatně určující charakter/váhu.

Úřad při posuzování významné tržní síly vychází z evropského soutěžního práva a přihlíží k velikosti tržního podílu následujícím způsobem:

- Je-li tržní podíl subjektu nižší než 25 %, není pravděpodobné, že by měl subjekt významnou tržní sílu; to může nastat pouze v případě, že Úřad zkoumáním ostatních kritérií shledá velmi silnou podporu existence významné tržní síly.
- Je-li výše tržního podílu subjektu v rozmezí 25 % až 40 %, je možné, že zkoumaný subjekt má významnou tržní sílu.
- Je-li tržní podíl subjektu vyšší než 40 %, je předpoklad existence významné tržní síly.
- Je-li tržní podíl subjektu vyšší než 50 %, jde o silný indikátor existence významné tržní síly.
- Je-li tržní podíl 75 % a více, jedná se o významnou tržní sílu. Velikost významného tržního podílu již sama o sobě svědčí o existenci významné tržní síly, a proto se další kritéria nepodrobují analýze.

K měření tržního podílu je používáno více měřítek povahy finanční i výkonové, které vycházejí z charakteristiky trhu.

b) vývoj tržního podílu v čase

Při zkoumání podílů na trhu Úřad bere v úvahu zejména směr a rychlost změn, ke kterým z hlediska podílu dochází. Úřad přihlíží k vývoji tržního podílu následovně:

- vysoký tržní podíl, který je během doby stabilní, silně naznačuje existenci samostatné významné tržní síly, zejména je-li pravděpodobné, že se situace nezmění,
- klesající tržní podíl může svědčit o zvyšující se soutěživosti na trhu, avšak nevylučuje existenci samostatné významné tržní síly,
- nestálá velikost tržního podílu může naznačovat neexistenci samostatné významné tržní síly.

Kritéria zaměřená na charakteristiku podniku

V souvislosti s charakteristikou podniku Úřad zvažuje zejména tato kritéria:

a) celková velikost podniku

Posouzení velikosti podnikatelského subjektu je založeno na komplexním hodnocení jeho majetkové, finanční a výnosové situace a perspektivách vývoje.

b) kontrola infrastruktury nesnadno duplikovatelné

Ovládnutí infrastruktury, která není dostupná konkurenčním provozovatelům, přispívá k dominanci. Při posouzení ovládnutí infrastruktury Úřad zejména zvažuje, zda je infrastruktura neduplikovatelná, nebo jen těžko duplikovatelná.

Ovládnutí může být realizováno různými způsoby, například prostřednictvím vlastnických práv (části nebo celé infrastruktury), užíváním nebo existencí přímého případně nepřímého vlivu na infrastrukturu.

c) technologická výhoda nebo převaha

Přednostní popřípadě výlučný přístup k vyspělým technologiím naznačuje dominanci. Toto kritérium Úřad považuje za velmi směrodatné, protože při poskytování služeb v rámci trhu elektronických komunikací se používají velmi složité technologie.

Úřad dále přihlíží k faktorům/skutečnostem, které význam tohoto kritéria při posuzování existence významné tržní síly snižují, zejména jsou to:

- požadavky na vzájemnou provozuschopnost a propojitelnost, zahrnuté v řadě mezinárodních úmluv a dohod, vedou k tomu, že v praxi komunikační technologie vykazují vysokou míru standardizace,
- trhy pro tyto technologie (tj. zařízení, včetně software) jsou většinou otevřené,
- příslušné technologie, byť složité, jsou ve většině případů vyspělé a stabilní,
- Úřad usiluje o to, aby zabránil uplatňování nepřiměřených omezení na nově vznikajících trzích (kde je nejpravděpodobnější, že se uplatní technická inovace).

Úřad považuje za relevantní ukazatele při zkoumání technologického náskoku nebo převahy zejména údaje o investicích do výzkumu a vývoje – včetně nákladů na rozvoj nových služeb.

d) snadný nebo privilegovaný přístup ke kapitálovému trhu nebo finančním zdrojům

Relativně snadný nebo přednostní přístup na kapitálové trhy nebo k jiným zdrojům kapitálu dává provozovatelům velkou výhodu. Tento přístup se v praxi projevuje v levnějších nákladech na financování investičních akcí, tj. nižšími WACC (v porovnání s konkurenty nebo potenciálními novými účastníky trhu) a může působit jako překážka vstupu na trh i jako zdroj zvýhodnění oproti stávajícím konkurentům.

Kritérium je směrodatné na trzích, kde je třeba realizovat nákladné investiční akce (což platí pro celou řadu relevantních trhů).

Z hlediska posouzení přístupu na kapitálové trhy či k jiným finančním zdrojům Úřad zkoumá zejména podíl daného operátora na trhu, vývoj jeho majetkových, finančních a výnosových ukazatelů, vlastnickou strukturu, podnikovou strategii a stabilitu managementu.

e) rozsah a rozmanitost produktů nebo služeb

Nabízí-li jeden provozovatel v rámci jedné nabídky více služeb současně, Úřad přihlíží, zda i konkurenti jsou schopni nabízet stejný sortiment služeb.

f) úspory z rozsahu

Úspory z rozsahu se vztahují k nižším jednotkovým nákladům výroby (a distribuce atd.) v důsledku výroby, resp. poskytování velkého množství zboží nebo služeb. Tyto jsou také známy pod pojmem „rostoucí výnosy“ a mohou soutěžitelé umožnit jednat nezávisle na provozovatelích působících v menším rozsahu a bránit vstupu na trh potencionálním konkurentům, kteří by k účinné konkurenci potřebovali dosáhnout velkého „kritického objemu“.

Úspory z rozsahu umožní soutěžitelům získat v porovnání s méně významným konkurentem stejný zisk při nižší ceně pro zákazníka. U tohoto kritéria Úřad posuzuje spíše relativní výhody než absolutní úspory z rozsahu a velikosti, které samy o sobě nejsou ukazatelem významné tržní síly.

Výhody, které úspory z rozsahu přináší provozovatel, budou pravděpodobně trvat jen tak dlouho, než konkurenční provozovatel vybuduje stejně rozsáhlou nabídku. Proto Úřad porovnává tuto dobu s časovým rámcem stanoveným pro daný trh a určuje, zda je tato doba dostatečně dlouhá na to, aby se muselo toto kritérium brát v potaz.

Při hodnocení úspor z rozsahu Úřad zvažuje zejména faktory související s podílem na trhu a velikostí podnikatelského subjektu, existencí souboru služeb a strukturou nákladů.

g) úspory ze sortimentu

Úspory ze sortimentu znamenají nižší jednotkové náklady v důsledku výroby respektive poskytování širokého sortimentu zboží nebo služeb pomocí (částečně) sdílených zdrojů. To může soutěžitelům umožnit jednat nezávisle na provozovatelích, kteří nenabízejí podobně široký sortiment produktů nebo služeb.

Úspory ze sortimentu umožní soutěžitelům získat v porovnání s méně významným konkurentem stejný zisk při nižší ceně pro zákazníka.

Výhody, které úspory ze sortimentu přináší provozovatel, budou pravděpodobně trvat jen tak dlouho, než konkurenční provozovatel vybuduje stejně různorodou nabídku.

Pro posouzení úspor ze sortimentu Úřad zkoumá zejména faktory související s podílem na trhu a velikostí podnikatelského subjektu a s existencí souboru služeb.

h) vertikální integrace

Jestliže poskytovatel nabízí celou řadu produktů na různých úrovních celého tržního řetězce, tj. produkt nebo službu a zároveň jeho velkoobchodní vstupy, Úřad zkoumá, zda je soutěžitel schopen jednat nezávisle na svých konkurentech. Pro posouzení vertikální integrace Úřad zkoumá zejména vlastnické a řídicí vztahy poskytovatele/poskytovatelů působících na trhu a zda konkurenti jsou vertikálně integrovanému poskytovateli schopni konkurovat.

i) rozvinutost prodejní a distribuční sítě

Úřad zkoumá, zda rozvinuté prodejní a distribuční kanály soutěžitele působí jako překážka vstupu na trh a mohou mu umožnit jednání neomezené konkurenty, kteří tyto sítě nemají a pro které by bylo velmi těžké a nákladné je získat či vybudovat. V této souvislosti může Úřad zkoumat i další relevantní faktory, například schopnost soutěžitele rozvíjet a podporovat svou značku.

j) ceny a ziskovost

Soustavně vysoké ceny v porovnání s ostatními podnikateli mohou naznačovat existenci významné tržní síly. Úřad přitom zvažuje, zda vysoké ceny lze zdůvodnit inovační aktivitou či poskytováním různých výhod. Soustavně vyšší ziskovost může rovněž signalizovat existenci významné tržní síly.

Kritéria související s charakteristikou zákazníků

V souvislosti se zákazníky se zvažují zejména tato kritéria:

a) neexistující nebo slabá kompenzační síla na straně poptávky

Podnikatel může získat nebo udržovat významnou tržní sílu, pokud jeho zákazníci nemají možnost přejít k jinému podnikateli.

Zákazníci mohou mít při nákupu služeb z různých důvodů slabou vyjednávací pozici. Projevuje se to nemožností, aby zákazník „pohrozil“ přechodem nebo skutečně přešel ke konkurenčním službám, což může poskytovateli umožnit jednat nezávisle na zákaznících i konkurentech.

Úřad posuzuje, zda kupní síla zákazníků je dostatečná pro omezení tržní síly poskytovatele.

b) náklady na přechod k jinému poskytovateli produktů

Úřad zkoumá, zda relativní výše nákladů, které mohou vzniknout zákazníkovi při přechodu k jinému poskytovateli, umožňuje poskytovatelům jednat nezávisle na zákaznících, kteří tak mají omezenou schopnost využít služeb jiného poskytovatele.

c) překážky přechodu k jinému poskytovateli produktů

Úřad dále posuzuje existenci i jiných překážek, které by mohly zákazníkovi v přechodu k jinému poskytovateli zabránit (např. existence dlouhodobých smluv).

Kritéria související s charakteristikou konkurence na relevantním trhu

Soutěž na trhu se může vyvíjet k vyšší efektivitě, pokud jsou překážky pro vstup na trh a pro další růst na trhu nízké a pokud trvá situace možnosti potenciální konkurence vstoupit na trh.

V souvislosti s konkurencí Úřad zvažuje zejména tato kritéria:

- existence konkurence,
- existence potenciální konkurence,
- překážky pro vstup na trh,
- překážky prohlubování konkurence.

Neexistence konkurence, ani potenciální konkurence nebo nových účastníků trhu, i když může být způsobena i jinými faktory, je významným ukazatelem, že některý poskytovatel může mít významnou tržní sílu. Toto kritérium je úzce svázáno s překážkami vstupu na trh. Úřad v tomto případě zkoumá, zda lze během časového horizontu posouzení očekávat vstup nových účastníků na trh.

Úřad zvažuje i další překážky vstupu, resp. růstu, zejména výhodný přístup k infrastruktuře a rádiovému spektru, strategické překážky jako diskriminační ceny stanovené zavedenými provozovateli, vertikální nebo horizontální pákový efekt na trh nebo utopené náklady.

2.2.1.2 Zkoumání společné významné tržní síly

Úřad konstatuje existenci společné významné tržní síly v případě, že dva nebo více soutěžitelů společně zaujímají dominantní postavení s tím, že mezi nimi neexistuje účinná hospodářská soutěž. To je možné na trhu, jehož struktura dovoluje vytvářet předpoklady ke koordinovaným účinkům na tento trh, a to i v případě, kdy mezi těmito subjekty nejsou strukturální nebo jiné vazby. Koordinované jednání musí být reálně možné a během doby udržitelné.

Hlavní kritéria stanovení společné významné tržní síly:

Kritéria pro stanovení společné významné tržní síly jsou stanovena Vyhláškou.

Společnou významnou tržní sílu lze stanovit zejména tehdy, když odpovídá charakteristikám, zejména v oblasti koncentrace nebo průhlednosti trhu.

a) koncentrace trhu

Hlavním ukazatelem tržních podmínek, který může indikovat společnou tržní sílu je vysoce koncentrovaný trh, měřený například Hirschmann-Herfindahlovým indexem (HHI).

Vysoký podíl na trhu a vysoce koncentrovaný trh Úřad považuje za významný ukazatel, kdy příslušné subjekty mohou mít společnou významnou tržní sílu.

b) průhlednost trhu

Nízká průhlednost cenových nabídek produktů a služeb může též svědčit o existenci společné významné tržní síly.

Další kritéria ke stanovení společné významné tržní síly:

a) vyspělost trhu

Při posuzování vyspělosti trhu Úřad posuzuje zejména tempo jeho rozvoje a penetraci.

b) stagnující nebo mírný růst na straně poptávky

Při posuzování vyspělosti trhu Úřad posuzuje zejména tempo růstu poptávky, kdy stagnující nebo jen mírný růst poptávky zvyšuje pravděpodobnost vzniku společné významné tržní síly.

c) malá pružnost poptávky

Snížená citlivost poptávky k cenovým změnám oslabuje motivaci k cenové konkurenci, neboť získat tržní podíl by vyžadovalo vyšší (a potenciálně ztrátové) snižování cen.

Empirická měření elasticity poptávky na trhu Úřad používá, pokud jsou dostupná. Směrodatné jsou také strukturální faktory a důkazy o nákupním chování zákazníků, např. pomocí průzkumů.

d) podobné tržní podíly

Podobné tržní podíly při vyšší koncentraci trhu mohou za jistých okolností oslabovat motivaci k účinné konkurenci mezi dvěma a více soutěžiteli, a proto je Úřad zkoumá při stanovení existence společné tržní síly.

e) stejnorodost produktu

Homogenní (stejnorodé) produkty/trhy služeb a vyspělé technologie (ty, co jsou již nějakou dobu k dispozici a jejichž rychlost inovace se zpomalila) činí porovnání nabídek přehlednější a usnadňují tak koordinaci.

f) podobné nákladové struktury

Subjekty, jejichž nákladové struktury se liší, mohou být méně náchylné k dohodě.

g) nedostatek technické inovace, popřípadě vyspělé technologie

Jedním z ukazatelů, které Úřad v této souvislosti zkoumá, je pravděpodobnost vstupu nových hráčů na trh. Vysoká míra inovace se vyznačuje i vyšší pravděpodobností vstupu nových hráčů na trh, což snižuje možnost vzniku společné významné tržní síly.

h) neexistence přebytku kapacity

Nemá-li žádný poskytovatel významnou nadbytečnou kapacitu, Úřad považuje existenci společné významné tržní síly za pravděpodobnější.

i) velké překážky pro vstup na trh

Úřad zvažuje překážky vstupu na trh, zejména výhodný přístup k infrastruktuře a rádiovému spektru.

j) nedostatečná tržní síla na straně poptávky

Úřad posuzuje existenci překážek, které by mohly zákazníkovi v přechodu k jinému poskytovateli zabránit.

k) nedostatečná potenciální soutěž

Úřad posuzuje existenci překážek pro vstup potenciální konkurence na trh.

l) různé druhy neformálních nebo jiných vazeb mezi dotčenými subjekty

Úřad zkoumá vazby mezi soutěžiteli, protože zvyšují pravděpodobnost, že budou vůči zákazníkům a konkurentům jednat jako jediný subjekt.

m) odvetné mechanismy

Velmi významným ukazatelem udržitelnosti koordinovaných účinků, v případě, že by nastaly, je potenciální možnost odvetné akce.

n) nedostatečný nebo omezený prostor pro cenovou konkurenci

Nedostatek nebo snížená cenová konkurence umožňuje dominantním soutěžitelům zvyšovat ceny ziskově, tj. bez rizika s tím související ztráty podílu na trhu.

Úřad zkoumá existenci konkurentů, kteří nejen že jsou schopni ceny snižovat, ale také je snižovat tak, aby to mělo výrazný dopad na tržní podíl – to snižuje pravděpodobnost existence společné významné tržní síly.

Dále může Úřad zkoumat zejména necenové faktory při nákupních rozhodnutích zákazníků, jako je například image značky a sdílení stejných postojů, popřípadě přístup k distribučním kanálům.

o) použití kritérií pro stanovení samostatné významné tržní síly

Společnou významnou tržní silou se rozumí společné obsazení dominantní pozice dvěma nebo více společnostmi. Pro Úřad jsou rozhodující také kritéria užívaná k vyhodnocení samostatné významné tržní síly. Je to zejména kritérium velké překážky vstupu na trh, nedostatečná tržní síla na straně poptávky a neexistující potenciální konkurence.

Na základě analýzy výše uvedených kritérií Úřad rozhodne o existenci společné významné tržní síly na daném relevantním trhu.

2.2.1.3 Přenesená významná tržní síla

Úřad posoudí, zda je subjekt, který má významnou tržní sílu na jednom trhu, schopný rozšířit tuto svou dominanci i na trh úzce související, a to buď vertikálně, nebo horizontálně.

2.3 Postup při určení nápravných opatření

V závislosti na výsledcích analýzy relevantního trhu a vyhodnocení dosavadních regulačních opatření Úřad navrhne v souladu s § 51 Zákona, s čl. 9 až 13 Směrnice 2002/19/ES (Přístupová směrnice) a s čl. 17 až 19 Směrnice 2002/22/ES (Směrnice o univerzální službě) vhodná nápravná opatření. Tato nápravná opatření musí být přiměřená, objektivní a odůvodněná.

Úřad navrhuje pro podnik s významnou tržní silou jedno nebo několik z následujících nápravných opatření:

- a) průhlednost podle § 82 Zákona a čl. 9 Přístupové směrnice,
- b) nediskriminace podle § 77 a § 81 Zákona a čl. 10 Přístupové směrnice,
- c) oddělené evidence nákladů a výnosů podle § 86 Zákona a čl. 11 Přístupové směrnice,
- d) přístupu ke specifickým síťovým prvkům a přiřazeným prostředkům podle § 84 Zákona a čl. 12 Přístupové směrnice,
- e) poskytování služby pronájmu okruhů v rozsahu minimálního souboru pronajímaných na celém území státu nebo jeho části podle § 76 Zákona a čl. 18 Směrnice o univerzální službě,
- f) umožnění volby a předvolby operátora podle § 70 odst. 1 Zákona a čl. 19 Směrnice o univerzální službě,
- g) související s regulací cen podle § 56 a § 57 Zákona a čl. 13 Přístupové směrnice.

Úřad je oprávněn na základě analýzy uložit dotčeným podnikům i jiná než výše uvedená nápravná opatření týkající se přístupu, a to po obdržení souhlasného stanoviska Komise.

Stanovil-li Úřad podnik s významnou tržní silou na některém relevantním trhu pro koncové uživatele a dospěl-li po provedení konzultace podle § 130 a § 131 Zákona k závěru, že uložením výše uvedených povinností nebude v souladu s čl. 17 Směrnice o univerzální službě sjednána náprava, je Úřad oprávněn dotčenému podniku rozhodnutím zakázat:

- a) neodůvodněné nebo nepřiměřené zvýhodňování některých koncových uživatelů,
- b) nepřiměřené vzájemné vázání služeb,
- c) účtování neúměrně vysokých cen,
- d) omezování hospodářské soutěže stanovením dumpingových cen.

Pokud výše uvedené zákazy již na trhu existují, Úřad může rozhodnout o jejich zachování, změně nebo zrušení.

V případě nadnárodních trhů Úřad postupuje v souladu s právem Evropských společenství a provádí společně s dotčenými národními regulátory analýzu relevantního trhu a popřípadě stanoví subjekt s významnou tržní silou. Po projednání s dotčenými národními regulačními

úřady může Úřad rozhodnout o uložení zavedení povinností pro subjekt/subjekty s významnou tržní silou.

Úřad při analýze a volbě nápravných opatření zvažuje pravděpodobný dopad svých zásahů a sleduje jejich účinky během celého intervalu mezi jednotlivými analýzami.

Část C – Analýza relevantního trhu č. 6 – velkoobchodní koncové segmenty pronajatých okruhů bez ohledu na technologii použitou k zajištění pronajaté nebo vyhrazené kapacity

1. Úvod

Úřad podle § 51 až 53 Zákona provedl analýzu relevantního trhu „velkoobchodní koncové segmenty pronajatých okruhů bez ohledu na technologii použitou k zajištění pronajaté nebo vyhrazené kapacity“, který je označen jako trh č. 6 v souladu s čl. 2 Opatření.

Úřad přistoupil k nové analýze po třech letech od uplatnění nápravných opatření tak, jak bylo předpokládáno v opatření obecné povahy č. A/13/08.2006-30 – analýza relevantního trhu č. 13, které bylo vydáno 14. srpna 2006. Na základě tohoto opatření vydal Úřad rozhodnutí č. SMP/13/09.2006-63, kterým stanovil společnost Telefónica O2 Czech Republic, a.s. podnikem s významnou tržní silou (právní moc 12. září 2006), rozhodnutí č. REM/13/11.2006-72, kterým této společnosti uložil soubor povinností (právní moc 20. prosince 2006) a rozhodnutí o ceně CEN/13/11.2006-73, kterým této společnosti uložil soubor povinností souvisejících s regulací cen (právní moc 20. prosince 2006).

V průběhu působení uložených povinností Úřad průběžně sledoval působení a účinky nápravných opatření.

Úřad při sběru dat pro provedení analýzy relevantního trhu vycházel z údajů získaných prostřednictvím dotazníků elektronického sběru dat a dalších doplňujících informací. Vycházel zejména z údajů předaných společnostmi České Radiokomunikace a.s., GTS Czech s.r.o. (dříve GTS NOVERA a.s. nebo GTS NOVERA s.r.o.), Miracle Network, spol. s r.o., STAR 21 Networks a.s., Telefónica O2 Czech Republic, a.s. a T-Systems Czech Republic a.s.

Cílem analýzy relevantního trhu je definování tohoto trhu v národních podmínkách České republiky, posouzení, zda trh je efektivně konkurenční, případně návrh stanovení podniku s významnou tržní silou a návrh následného uložení povinností podle Zákona.

Úřad postupoval při definování relevantního trhu, při vlastní analýze relevantního trhu a při určení nápravných opatření subjektům s významnou tržní silou podle Zákona, Vyhlášky, Opatření a v souladu s Metodikou uvedenou v části B.

Úřad zpracoval návrh analýzy, který byl prodiskutován se zástupci asociací operátorů. Dále byla provedena veřejná konzultace v souladu se Zákonem.

Úřad při analýze relevantního trhu:

- definoval trh věcně, územně a časově,
- analyzoval trh z hlediska určení samostatné a společné významné tržní síly,
- vyhodnotil stávající regulační opatření,
- navrhl uplatnění přiměřených nápravných opatření.

Úřad konstatuje, že obdržená data jsou pro účel analýzy trhu dostatečně vypovídající.

2. Definování relevantního trhu

2.1 Věcné vymezení

Předmětem definování je relevantní trh uvedený jako trh č. 6 – velkoobchodní koncové segmenty pronajatých okruhů bez ohledu na technologii použitou k zajištění pronajaté nebo vyhrazené kapacity (dále jen „koncové úseky pronajatých okruhů“).

Pronajatým okruhem se zde rozumí služba pronájmu přenosové kapacity, která je dedikovaná a vymezena mezi dvěma koncovými body okruhu a je určena pro výhradní užívání odběratelem. Pronajatý okruh je určen přenosovou kapacitou (v kbit/s, Mbit/s), koncovými body, které propojuje, a typem rozhraní v koncových bodech bez ohledu na použité přenosové prostředky pro přenos signálu. V současné době jsou v ČR pro velkoobchodní službu pronájmu okruhů využívána jako přenosové prostředky pro přenos signálu zejména účastnická kovová vedení, optická vlákna a pevné rádiové spoje.

Koncovým úsekem pronajatého okruhu se rozumí takový úsek pronajatého okruhu, jehož jeden koncový bod je umístěn u koncového uživatele a druhý je v prvním uzlu sítě, ve kterém se soustřeďují přenášené signály od jednotlivých koncových uživatelů.

Do relevantního trhu jsou zahrnuty:

- služby **pronájmu přenosové kapacity prostřednictvím klasických analogových a digitálních (TDM) okruhů (s rozhraním X.21, G. 703, V.35 apod.)** (dále jen „klasické okruhy“),
- služby **pronájmu přenosové kapacity prostřednictvím přenosových rámců a rozhraní ETHERNET** (dále jen „ETH“).

Oba druhy služeb se liší poskytovaným rozhraním v koncových bodech a způsobem přidělování přenosové kapacity. U služeb poskytovaných prostřednictvím klasických okruhů je přenosová kapacita přidělena trvale bez ohledu na to, jestli jsou koncovým uživatelem přenášena data nebo nikoliv. V případě služby ETH je přenosová kapacita koncovému uživateli přidělena pouze po dobu, kdy dochází k přenosu jeho dat (přenosové prostředky využívají při přenosu jednotlivých digitálních signálů statistický multiplex).

Úřad k začlenění obou služeb do věcného vymezení přistoupil proto, že považuje obě služby za součást jednoho trhu, a to z následujících důvodů:

a) vývoj obou služeb a zaměnitelnost na straně poptávky (odvozená od trendu maloobchodní poptávky)

V období od minulé analýzy dochází na relevantním trhu ke zvyšování počtu poskytnutých koncových úseků pronajatých okruhů. Nárůst počtu poskytnutých koncových úseků je dán výhradně zvyšujícím se počtem služeb ETH – počet služeb klasických okruhů stagnuje (viz graf č. 1). V současné době počty klasických okruhů na trhu sice ještě převažují, ale z průběhu grafu č. 1 lze dovodit, že v příštích letech dojde k opačné situaci a budou již převažovat služby ETH.

Úřad tento trend spojuje s tím, že na maloobchodním trhu dochází k přesunu poptávky směrem ke službám založeným na IP protokolu a ke službám vyžadujících vyšší rychlosti (realizace IP VPN sítí, služeb symetrického přístupu k síti Internet, připojení VoIP ústředěn apod.) a tento vývoj se projeví na růstu poptávky po maloobchodních službách pronájmu přenosových kapacit, založených na službách ETH. Chování a struktura

maloobchodní poptávky se poté přeneseně odrážejí na požadavcích odběratelů velkoobchodních služeb tohoto relevantního trhu.

Služby ETH umožňují za nižší cenu (viz bod c této kapitoly) nabízet koncovým uživatelům zejména služby přístupu k síti Internet, datové služby IP VPN, datové služby Ethernet i hlasové služby VoIP, a to ve srovnatelných parametrech se službami klasických okruhů.

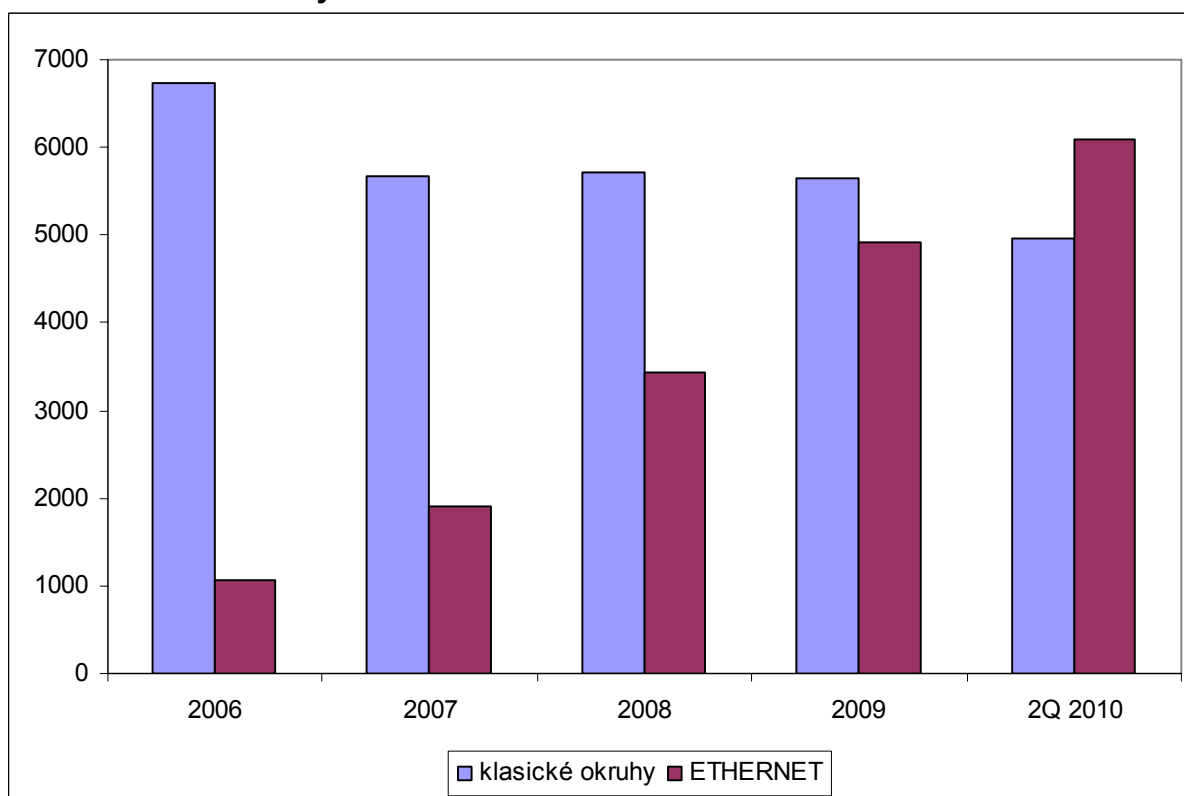
Pro některé datové služby nejsou služby ETH (z důvodu jejich parametrů) vhodné, jako např. pro klasické hlasové TDM služby, pro následné maloobchodní poskytování klasických pronajatých okruhů, nebo pro služby s vysokou citlivostí na zpoždění přenosu dat. Nicméně **pro většinu maloobchodních služeb**, realizovaných prostřednictvím klasických okruhů, je možno využít i služby ETH, neboť umožňují poskytovat **služby, které jsou na straně poptávky z hlediska funkčních charakteristik vzájemně oboustranně zaměnitelné.**

b) vývoj služeb ETH z pohledu poskytovatelů a zaměnitelnost na straně nabídky

Jak již bylo uvedeno, v poslední době dochází k růstu maloobchodní poptávky po službách založených na IP protokolu a po službách vyžadující vyšší přenosové rychlosti. Přičemž platí, že služby ETH jsou schopny pro většinu koncových uživatelů nabídnout srovnatelné parametry jako klasické okruhy. Služby ETH jsou tak stále více žádanější, a to především vzhledem k jejich nižší ceně (viz bod c této kapitoly).

U největších společností nabízejících velkoobchodní služby na daném relevantním trhu převažuje v současné době poskytování služeb ETH nad službami klasických pronajatých okruhů a Úřad předpokládá, že se tento trend bude nadále prohlubovat. Společnost Telefónica O2 Czech Republic, a.s. přirozeně reagovala na vývoj maloobchodní poptávky a začala ve větší míře nabízet služby ETH jak na maloobchodním trhu, tak na velkoobchodním relevantním trhu. Také u ní poskytování služeb ETH v současné době již převažuje.

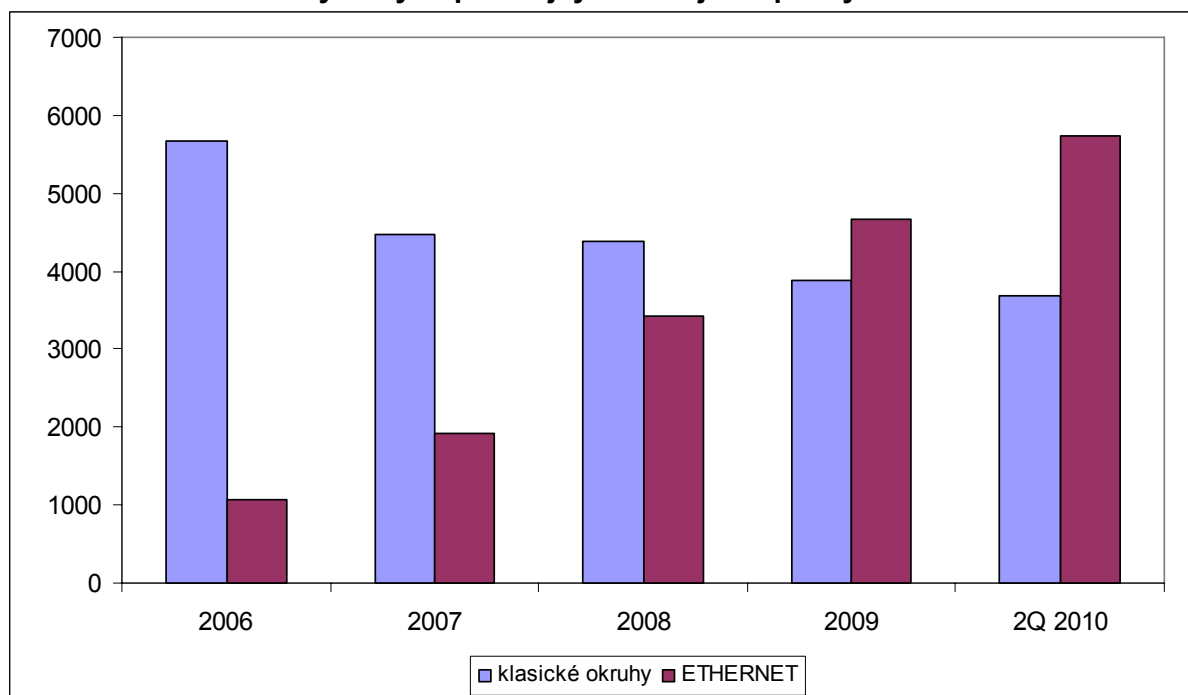
Graf č. 1a: Vývoj počtu poskytnutých koncových úseků pronajatých okruhů podle druhu služby

Graf č. 1a zahrnuje údaje za všechny poskytovatele. Úřad zkoumal vývoj obou služeb u každého z pěti největších poskytovatelů odděleně. Jedna z největších společností, která je v tomto grafu zahrnuta, začala nabízet služby ETH až v průběhu roku 2009. Přičemž v letech 2007 až 2009 zaznamenávala tato společnost růst „klasických“ služeb, čímž zčásti „kompenzovala“ pokles klasických okruhů u ostatních společností, které se zcela nebo v převážné míře zaměřily na rozvoj nabídky služeb ETH a do rozvoje služeb klasických okruhů s ohledem na očekávaný rozvoj maloobchodní poptávky neinvestovaly. Ke konci roku 2009 však již i výše uvedená společnost začala nabízet služby ETH s tím, že přepokládá částečnou migraci ze služeb klasických okruhů na služby ETH.

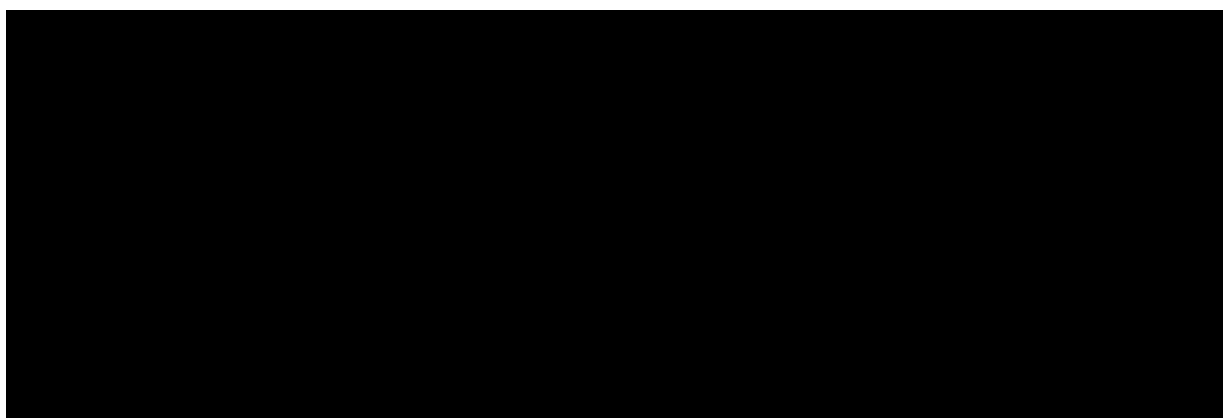
Pro posouzení zaměnitelnosti na straně nabídky Úřad zpracoval graf č. 1b se zahrnutím vývoje počtu poskytnutých koncových úseků pronajatých okruhů nejvýznamnějších poskytovatelů, ale bez zahrnutí údajů za výše uvedenou společnost. V tomto případě, kdy Úřad zahrnul pouze společnosti, které poskytovaly současně služby klasických okruhů a služby ETH, je zřejmý trend poklesu u služby klasických okruhů a zároveň nárůst poskytnutých služeb ETH, přičemž tento trend je nejvýraznější u společnosti TO2 (viz graf č. 1c).

Graf č. 1b: Vývoj počtu poskytnutých koncových úseků pronajatých okruhů podle druhu služby u čtyř z pěti nejvýznamnějších poskytovatelů

Grafy č. 1a a 1b ukazují na zjevný trend, kdy postupem času dochází k růstu poptávky odběratelů velkoobchodních služeb (na základě požadavků koncových uživatelů) po službách ETH. Zájem koncových uživatelů o služby se pak přeneseně projevuje také v nabídce velkoobchodních služeb, a proto všichni poskytovatelé služeb klasických okruhů nabízejí (nebo jsou ochotni nabízet) také služby ETH. V případě nově zřizovaných okruhů jsou okruhy prostřednictvím služby ETH zastoupeny stále více (např. společnost STAR 21 uvedla, že v roce 2009 u nových služeb byly služby ETH zastoupeny podílem cca 80 %). Chování jednotlivých poskytovatelů a vývoj nabídky služeb ukazuje na oboustrannou funkční **zaměnitelnost služeb klasických okruhů a služeb ETH také na straně nabídky.**

Graf č. 1c: Vývoj počtu poskytnutých koncových úseků pronajatých okruhů podle druhu služby u společnosti Telefónica O2 Czech Republic, a. s.

c) zaměnitelnost z cenového hlediska

Úřad pro vymezení trhu zkoumal vztah mezi poptávkou po službách klasických okruhů a služeb ETH z cenového hlediska. Úřad vycházel ze skutečných průměrných cen (výnosy

dělené počtem přípojek podle jednotlivých rychlostí) a dospěl k závěru, že ceny za službu klasických okruhů jsou výrazně vyšší než ceny za služby ETH. Úřad posoudil i náklady na přechod (jednorázové náklady na pořízení služby ETH) ze služby klasických okruhů na služby ETH a zjistil, že tyto náklady jsou zanedbatelné vzhledem k roční úspoře při využívání služby ETH místo služby klasických okruhů. To potvrzuje trend preference služeb ETH a očekávaný trend rostoucí převahy služeb ETH.

Rychlosti do 2 Mbit/s včetně	64 kbit/s	512 kbit/s	1 Mbit/s	2 Mbit/s
Rozdíl v průměrné ceně služby ETH a služby klasických okruhů (v %)	53 %	43 %	8 7%	120 %
Celkem za uvedené rychlosti	79 %			
Rychlosti nad 2 Mbit/s	4 Mbit/s	6 Mbit/s	10 Mbit/s	
Rozdíl v průměrné ceně služby ETH a služby klasických okruhů (v %)	42 %	39 %	23 %	
Celkem za uvedené rychlosti	32 %			

Pozn.: Tabulka uvádí, o kolik procent je průměrná měsíční cena klasického okruhu vyšší než je průměrná cena za službu ETH. Průměrnou cenou se rozumí průměr skutečných měsíčních cen služby u všech posuzovaných poskytovatelů s danou rychlostí.

Z uvedených údajů vyplývá, že vzhledem k tomu, že pro většinu zákazníků jsou z hlediska funkčnosti obě služby zaměnitelné, nižší cenová hladina u služeb ETH znamená velmi silnou motivaci k přechodu na služby ETH a tím logicky i k jejich výraznému nárůstu. Uvedený vývoj způsobuje, že relevantní trh se stává velmi dynamickým. Z pohledu cen je zaměnitelnost služeb klasických okruhů a služeb ETH jednosměrná (směrem ke službám ETH), což je logický důsledek dynamicky se rozvíjejících trhů služeb využívajících výhodnější technologie.

d) závěr k zaměnitelnosti obou služeb

Úřad s ohledem na výše uvedený vývoj obou služeb aplikoval přístup zaměřený na budoucí vývoj (forward looking approach). Při uplatnění tohoto principu Úřad zkoumal, zda služby, které byly součástí bývalého trhu č. 13 v prvním kole analýzy, odpovídají ve stejném rozsahu současnému trhu č. 6. To znamená, jestli součástí trhu č. 6 jsou i stále více se rozvíjející další služby ETH.

U počtu poskytnutých klasických okruhů shledal Úřad stagnaci a do budoucna neočekává další rozvoj. Téměř všechny nejvýznamnější společnosti nabízející služby tohoto relevantního trhu již v současné době uvádějí, že služby ETH začínají být jednoznačně preferovanější volbou pronájmu přenosové kapacity. To je důsledek toho, že klasické okruhy jsou konfrontovány se službami ETH, nabízenými s nižší cenou. Úřad předpokládá, že trend preference služeb ETH se bude nadále zvyšovat, a to spolu s rozvojem služeb založených na IP protokolu a požadavcích na služby s vyššími rychlostmi. Služby poskytované prostřednictvím protokolu IP budou stále významnější pro uspokojení maloobchodní poptávky po službách přenosové kapacity, a to se přeneseně projeví také na tomto relevantním trhu.

Dá se tedy odůvodněně předpokládat, že služby klasických okruhů nebudou zásadním předmětem obchodní politiky pro stávající, příp. nově vstupující podnikatele. To neznamená, že by došlo k jejich výraznému útlumu, protože pro určitý druh zákazníků (viz výše) budou

služby prostřednictvím klasických okruhů nadále relevantní, ale další vývoj obchodní politiky (a poptávky) se bude stále více zaměřovat na služby ETH.

Na základě zvyšující se poptávky po službách ETH a reakci jednotlivých poskytovatelů, kteří tyto služby nabízejí, Úřad došel k závěru, že obě služby jsou již v současné době ve většině případů z hlediska jejich provozních charakteristik, jejich použití a uspokojení potřeb ze strany poptávky shodné. To platí téměř výhradně pro služby pronájmu přenosové kapacity v rozsahu koncových úseků pronajatých okruhů, které jsou definovány tímto trhem, tedy jako úseky pronajatého okruhu, jejichž jeden koncový bod je umístěn u koncového uživatele a druhý je umístěn v prvním uzlu sítě, ve kterém se soustřeďují přenášené signály od jednotlivých koncových uživatelů.

Úřad předpokládá, že trend preference služeb ETH bude nadále pokračovat, a proto na základě výše uvedených skutečností a v souladu s Metodikou obě služby shledal jako součást věcného vymezení relevantního trhu, neboť je nezbytně nutné, aby byly obě služby posuzovány a porovnávány v rámci jednoho trhu. Ze zkoumání Úřadu vyplynulo, že v současné době neexistují omezení ze strany technických, provozních nebo cenových podmínek, které by nepotvrzovaly zaměnitelnost a nahraditelnost služeb klasických okruhů službami ETH.

Úřad posoudil dané vymezení trhu z hlediska možných substitutů na straně poptávky a nabídky, přičemž posuzoval, zda by součástí trhu mohly být i jiné služby poskytované prostřednictvím dalších rozhraní. Úřad nemá informace o velkoobchodních nabídkách služeb pronájmu okruhů poskytovaných v ČR prostřednictvím jiných protokolů a rozhraní. Ve výjimečných případech jsou služby na jiném protokolu a rozhraní realizovány pouze pro vlastní maloobchodní služby (a jsou tak součástí samozásobení).

Vzhledem k výše uvedenému Úřad konstatuje, že ke službám relevantního trhu neshledal substituty.

V rámci minulé analýzy Úřad uložil podniku s významnou tržní silou povinnost přístupu pouze na koncové segmenty pronajatých okruhů do 2 Mbit/s včetně. Důvodem byla zejména ta skutečnost, že společnost Telefónica O2 Czech Republic, a.s. v době minulé analýzy poskytovala okruhy s vyššími rychlostmi jen ve velmi omezeném rozsahu.

To vychází také z charakteru přístupové sítě společnosti Telefónica O2 Czech Republic, a.s., která je tvořena účastnickými kovovými vedeními, na nichž je v případě klasických okruhů možné poskytovat služby do 2 Mbit/s včetně nebo v případě ETH služby do 2 Mbit/s včetně, u vyšších rychlostí převážně jako násobky okruhů 2 Mbit/s²⁾.

Charakter konkurenčního prostředí na velkoobchodním trhu je samozřejmě dán i charakterem sítí jednotlivých poskytovatelů. V případě účastnických kovových vedení (které vlastní v podstatě pouze Telefónica O2 Czech Republic, a.s.) to znamená, že se předpokládá jejich orientace především na pronajaté okruhy s přenosovou rychlostí do 2 Mbit/s včetně. Zatímco vlastníci ostatních sítí (optické sítě, FWA), které umožňují

²⁾ Pozn. ke službám ETH od společnosti Telefónica O2 Czech Republic, a.s.: Do konce roku 2009 společnost Telefónica O2 Czech Republic, a.s. nenabízela na jednom účastnickém kovovém vedení vyšší rychlosti než 2 Mbit/s (prostřednictvím technologie SDSL). V případech, kdy poskytovala služby tohoto relevantního trhu na předávacím rozhraní s rychlostí vyšší než 2 Mbit/s, se jednalo o faktické provozování služeb na více účastnických kovových vedení a „de facto“ tímto společnost Telefónica O2 Czech Republic, a.s. nabízela x násobky 2 Mbit/s okruhů. Vzhledem k tomu, že touto nabídkou přímo konkurovala ostatním operátorům, kteří např. nabízeli 4 Mbit/s na jedné fyzické vrstvě, jsou v celé analýze služby x násobků uváděny jako jeden pronajatý okruh.

poskytování vyšších rychlostí, se budou v daleko větší míře prosazovat u pronajatých okruhů s vyššími rychlostmi. To neznamená, že by vlastníci ostatních sítí neposkytovali služby do 2 Mbit/s. Jejich nabídka vychází z potřeb koncových uživatelů vyžadujících „klasické služby, které nejsou náročné na rychlost“, které jsou poskytovány právě s přenosovou rychlostí do 2 Mbit/s včetně³⁾.

Společnost Telefónica O2 Czech Republic, a.s. v současné době poskytuje služby na relevantním trhu prostřednictvím několika nabídek:

- referenční velkoobchodní nabídka RACO (nabídka klasických pronajatých okruhů vydaná na základě rozhodnutí o uložení povinnosti v rámci minulé analýzy),
- velkoobchodní nabídka CN/CL (komerčně nabízená služba klasických pronajatých okruhů),
- velkoobchodní nabídka CEN (komerčně nabízená služba okruhů na bázi ETH),
- společnost Telefónica O2 Czech Republic, a.s. v současné době nabízí také další služby, které jsou však nabízeny pouze v řádu desítek kusů (v následující tabulce nejsou zvýrazněny).

Kompletní nabídka velkoobchodních služeb **Telefónica O2 Czech Republic, a.s.** je následující:

Služba	Rychlosti	Popis	Využití
RACO	Rychlosti: 64 kbit/s– 2048 kbit/s	Předávací bod umístěn pouze v definované lokalitě kolokace v krajských městech. Realizace kolokace je nutnou podmínkou pro realizaci služby. Služba je rozdělena do tří zón, a to A, B a C podle místa ukončení. Přenosová kapacita je trvale dedikovaná, včetně dohledu a garance servisní podpory (klasický pronájem okruhů).	Všechny typy služeb
Carrier Network/Carrier Line	Rychlosti: 64 kbit/s–1536 kbit/s	Jedná se o kompletní velkoobchodní nabídku poskytování okruhů, a to včetně poskytnutí páteřní sítě. V rámci služby je také poskytnut nepřetržitý dohled a zálohování služby, dále pak libovolná konfigurace sítě dle požadavků. Služba je postavena na technologii SDM a WDM. Přenosová kapacita je trvale dedikovaná, v případě požadavku lze zálohovat i v přístupové síti.	Všechny typy služeb
Carrier Ethernet Network	Rychlosti: 64 kbit/s–20 Mbit/s	Služba pronájmu přenosových kapacit za využití xDSL modemů, stávající metalické sítě a datové sítě. Nastavení služby je dvojitý, první (UBR - Unspecified Bit Rate) nezaručuje konstantní zpoždění a propustnost, druhé (nrtVBR - Non-Real-Time Variable Bit Rate) má určitou garanci propustnosti a zpoždění, avšak je nevhodné pro realtime aplikace. Tato služba pak obecně nemá možnost dohledu a neexistuje také její zálohování. Dochází zde ke sdílení kapacity v páteřní síti.	Na základě nabídky CEN nelze realizovat maloobchodní ani velkoobchodní služby klasických pronajatých okruhů. Nelze ji využít pro realizaci TDM hlasové služby
Twin Line	Rychlost: 2048kbit/s	Služba se skládá ze dvou okruhů, které propojují dvě zákaznické lokality různým způsobem z hlediska výstavby přístupových vedení. V první lokalitě tvoří okruhy tzv. nezávislá přístupová vedení ze dvou rozdílných objektů společnosti Telefónica O2 a na straně druhé – v lokalitě B dvojitá přístupová vedení. Každý z okruhů je zálohován v páteřní síti společnosti a dále si okruhy zajišťují vzájemnou zálohu v případě nenadálé poruchy jednoho z nich. Služba využívá technologii SDH a je zde garantováno SLA.	Všechny typy služeb
Carrier Ethernet LAN	Rychlosti: 64 kbit/s–2048 kbit/s	Služba pronájmu přenosových kapacit za využití xDSL modemů, stávající metalické sítě a datové sítě. V rámci služby Carrier Ethernet LAN mohou vzájemně mezi sebou přímo komunikovat všechny přípojky do sítě. Tato služba pak obecně nemá možnost dohledu a neexistuje také její zálohování. Službu je možné zřídít pouze na volném metalickém páru.	Vhodná pouze pro přenos kritických dat, propojení LAN, komprimovaného audia. Není vhodná pro přenos videa, hlasu, telefonie, videokonferencí a interaktivních multimédií.

³⁾ Úřad k tomuto uvádí, že v případech, kdy tito koncoví uživatelé pak požadují služby s vyššími rychlostmi, tak není možné z cenového hlediska nahradit takové služby větším počtem okruhů s nižší nabízenou rychlostí tak, aby se dosáhlo požadované kapacity. V tomto případě proto platí, že není možné uvažovat o vzájemné možnosti nahrazovat navzájem tyto okruhy.

Carrier Ethernet Profi	Rychlosti: 4 Mbit/s–100 Mbit/s	Jedná se o službu digitálních pronajatých okruhů, kdy páteřní služby jsou postaveny na technologii SDH a WDM. Tato služba je dodávána jako kompletní řešení, včetně koncového zařízení, a je poskytována s nepřetržitým dohledem.	Pro přenosy o velkých datových objemech.
Carrier Ethernet Ekonomy	Rychlosti: 64kbit/s–2048 kbit/s	Služba pronájmu přenosových kapacit za využití xDSL modemů, stávající metalické sítě a datové sítě. Pro tuto službu se nezaručuje konstantní zpoždění, ani konstantní variace zpoždění.	Vhodná pouze pro přenos kritických dat, propojení LAN, komprimovaného audia. Není vhodná pro přenos videa, hlasu, telefonie, videokonferencí a interaktivních multimédií.
Carrier Line Ethernet	Rychlost: 2048kbit/s	Služba pro přenos digitální informace mezi dvěma zákazníky specifikovanými místy pomocí simultánního (full duplex) přenosu dat s využitím technologie SDH. Obsahuje zálohu v síti, dohled a funkci proaktivního odstraňování chyb. Lze zřídit i SLA.	Na základě nabídky nelze realizovat maloobchodní ani velkoobchodní služby klasických pronajatých okruhů

Pozn.: Kromě velkoobchodní nabídky RACO všechny ostatní nabídky zahrnují pronájem přenosové kapacity v rámci páteřních úseků pronajatých okruhů.

Ke službě CEN uvádí Úřad následující:

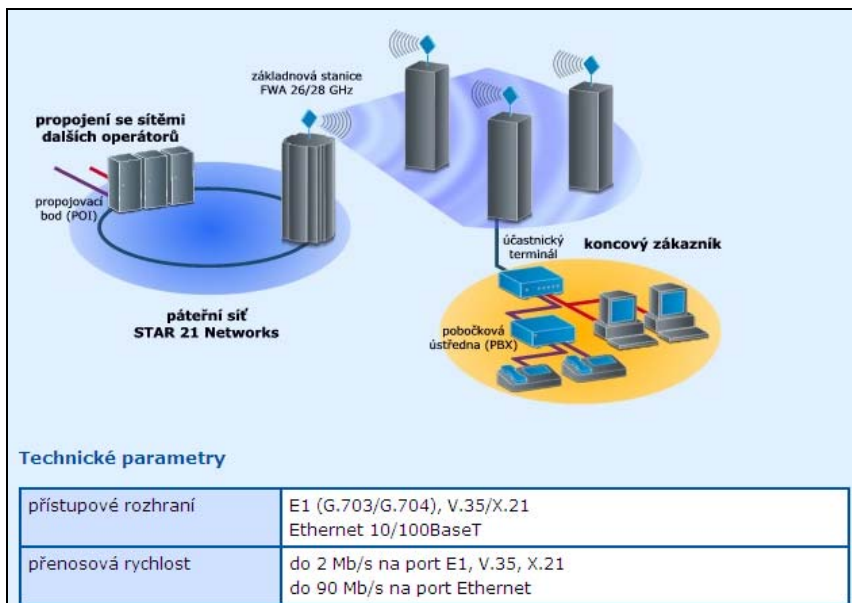
Služba CEN jako celek nemůže v některých případech nabídnout zcela srovnatelné parametry jako služba pronájmu klasických okruhů (tj. služba CN/CL). To je dáno jejím nastavením v rámci páteřní sítě. Nicméně Úřad zcela jednoznačně zaznamenal skutečnost, že služba CEN je u odběratelů konfrontována s ETH službami ostatních operátorů s tím, že se jedná o srovnatelné služby, které umožňují uspokojit následnou maloobchodní poptávku po různých službách.

Dále Úřad zdůrazňuje, že je tento relevantní trh definován jako trh koncových úseků pronajatých okruhů, to znamená okruhů, které jsou vymezeny jako úseky pronajatého okruhu, jejichž jeden koncový bod je umístěn u koncového uživatele a druhý je umístěn v prvním uzlu sítě, ve kterém se soustřeďují přenášené signály od jednotlivých koncových uživatelů. To znamená, že k omezení některých technických parametrů služby CEN dochází až v páteřní síti, tedy v úseku okruhu, který je již mimo rámec vymezení tohoto trhu.

Nabídka velkoobchodních služeb ostatních společností je následující (všechny nabídky zahrnují pronájem přenosové kapacity v rámci páteřních úseků pronajatých okruhů):

STAR 21 Networks, a.s.

Služba	Rychlosti	Popis	Využití
STAR 21 ACCESS a STAR 21 ACCESS EXTRA.	do 2 Mbit/s na port E1, V.35, X.21 do 90 Mbit/s na port Ethernet	Pro připojení koncového zákazníka slouží účastnický terminál sítě FWA 26/28 GHz, k propojení do sítě partnera se zřizuje dohodnuté rozhraní (POI = Point of Interconnect) ve vhodném kolokačním bodě. Pro každou poskytovanou službu je vždy plně a trvale vyhrazena přenosová kapacita, zakončená u zákazníka na zvoleném přístupovém rozhraní. Parametry digitálních okruhů odpovídají telekomunikačním standardům dle ITU-T. Služby s rozhraním Ethernet jsou poskytovány zásadně jako symetrické, duplexní, s maximální přenosovou rychlostí 4, 6, 30 nebo 90 Mbit/s (v závislosti na lokalitě a použité technologii).	Všechny typy služeb

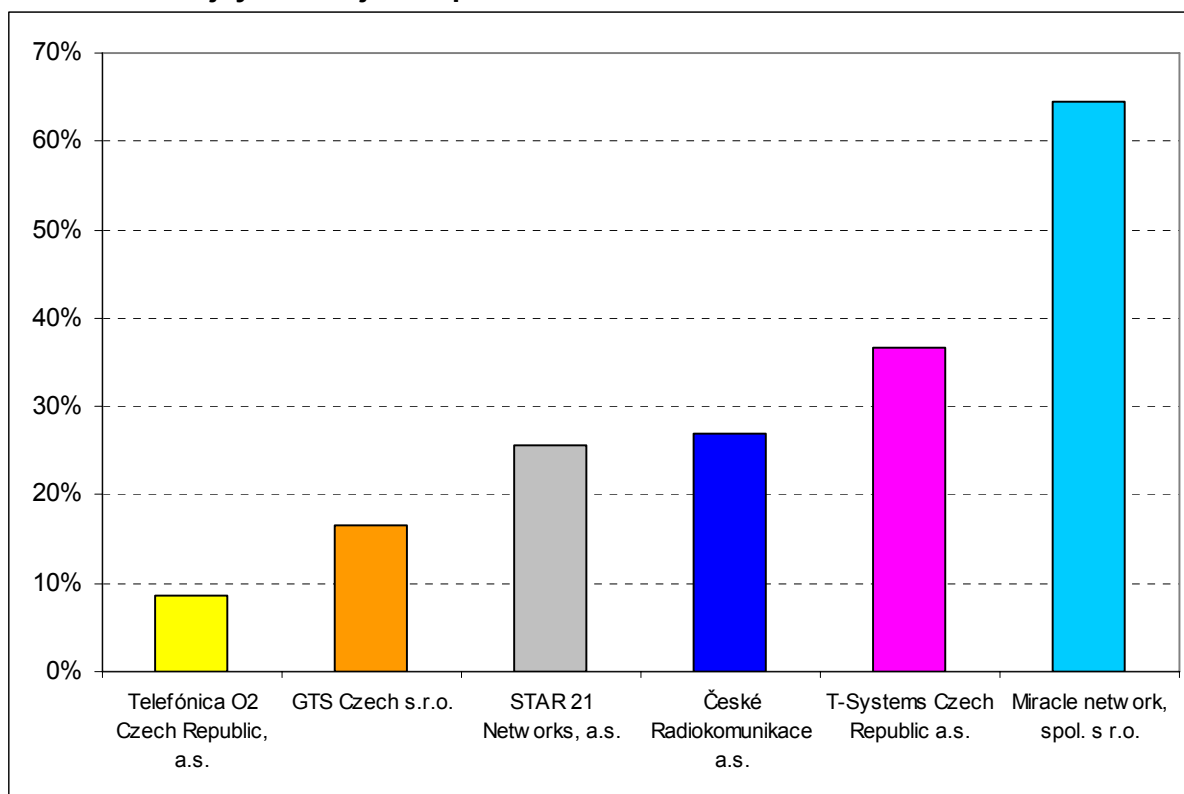
GTS Czech s.r.o.

Služba	Rychlosti	Popis	Využití
Novera Ethernet Line	G.957 155 Mbit/s (STM-1o) G.703 34 Mbit/s a 155 Mbit/s G.703/4 256 až 2 048 kbit/s X.21 64 až 2 048 kbit/s V.35 64 až 2 048 kbit/s	Touto službou se smluvnímu uživateli poskytuje stálá přenosová kapacita v telekomunikační síti poskytovatele. Smluvnímu uživateli je umožněn v rámci vyčleněné přenosové kapacity duplexní synchronní bitově transparentní přenos uživatelských dat mezi koncovými body služby. Přenášená data se prostředky sítě nijak neinterpretují. Koncovým bodem služby je digitální rozhraní na zařízení ukončujícím přístupovou linku.	Všechny typy služeb
Novera Ethernet Network	Rozhraní 1000Base-LX SMF 1000Base-T Copper 100Base-TX Copper Port 10/100 - 10, 50, 100 Mbit/s Port 1000 - n x 100 až do hodnoty 1000 Mbit/s	Novera ethernet network je určena pro vysokorychlostní propojení lokálních počítačových sítí. Poskytuje přenosové prostředí, které umožňuje přenášet všechny typy dat na společné infrastruktuře. Tato služba je založena na přenosu Ethernet rámců v páteřní síti poskytovatele. Podstatou služby je přenos dat účastníka ve formě Ethernet rámců mezi rozhraními Ethernet/Fast Ethernet, event. Gigabit Ethernet, účastníka. Služba Novera ethernet network je komplexní služba dohlížená poskytovatelem v celé páteřní síti poskytovatele a po celé trase přístupových (koncových) okruhů.	Všechny typy služeb v závislosti na poskytnutém SLA

Služba	Rychlosti	Popis	Využití
Synchronní okruh	2048 kbit/s na rozhraní G.703 64 až 2048 kbit/s na rozhraní V.35 34 Mbit/s na rozhraní G.703	Služba spočívá v poskytování stálé přenosové kapacity mezi koncovými body účastníkov v síti elektronických komunikací a je poskytována po 24 hodin denně vyjma doby oprávněného přerušení poskytování služby a doby provádění plánované údržby. V rámci vyčleněné kapacity je účastníkovi umožněn duplexní synchronní bitově transparentní přenos uživatelských dat mezi koncovými body služby.	Všechny typy služeb
Ethernetový okruh	2 až 100 Mbit/s na rozhraní 10BASE-T nebo 100BASE-TX	Služba spočívá v poskytování stálé přenosové kapacity mezi koncovými body účastníkov v síti elektronických komunikací a je poskytována po 24 hodin denně vyjma doby oprávněného přerušení poskytování služby a doby provádění plánované údržby. V rámci vyčleněné kapacity je účastníkovi umožněn duplexní synchronní filtrovaný přenos dat dle specifikace IEEE 802.1D mezi koncovými body služby. Ethernetové rámce jsou mapovány do ATM buněk, kapacita okruhů je volitelná v kroku 48 bytů. Na klientské straně se služby předávají na metalickém rozhraní 10BASE-T/100BASE-TX s automatickým rozlišením rychlosti a duplexu, v terminačním bodě se služby předávají na metalickém nebo optickém rozhraní 1000BASE-T nebo 1000BASE-LX.	Všechny typy služeb

V období od minulé analýzy se významně zvyšuje počet poskytnutých koncových úseků pronajatých okruhů s vyššími rychlostmi. Zatímco v roce 2006 činil počet poskytnutých koncových úseků s rychlostmi nad 2 Mbit/s cca 500, v roce 2009 se tento počet zvýšil na téměř 2000. Platí, že u okruhů s vyššími rychlostmi se využívá ve větší míře pevných rádiových spojů a optických vláken, které vyžadují investice ze strany operátorů. V případě rádiových spojů se rozvoj těchto sítí často řeší „ad hoc“ podle požadavků ze strany poptávky. To znamená, že u požadavků na služby s vyššími rychlostmi (kde se předpokládá vyšší cena pro odběratele a tedy rychlejší návratnost prvotních investic) je již nyní registrován zvýšený zájem alternativních operátorů, kteří tyto služby budou nabízet přednostněji a také se na ně zaměřují.

Graf č. 2: Podíl počtu poskytnutých velkoobchodních pronajatých okruhů službami nad 2 Mbit/s na všech poskytnutých velkoobchodních pronajatých okruzích u nejvýznamnějších společností k 31. 12. 2009

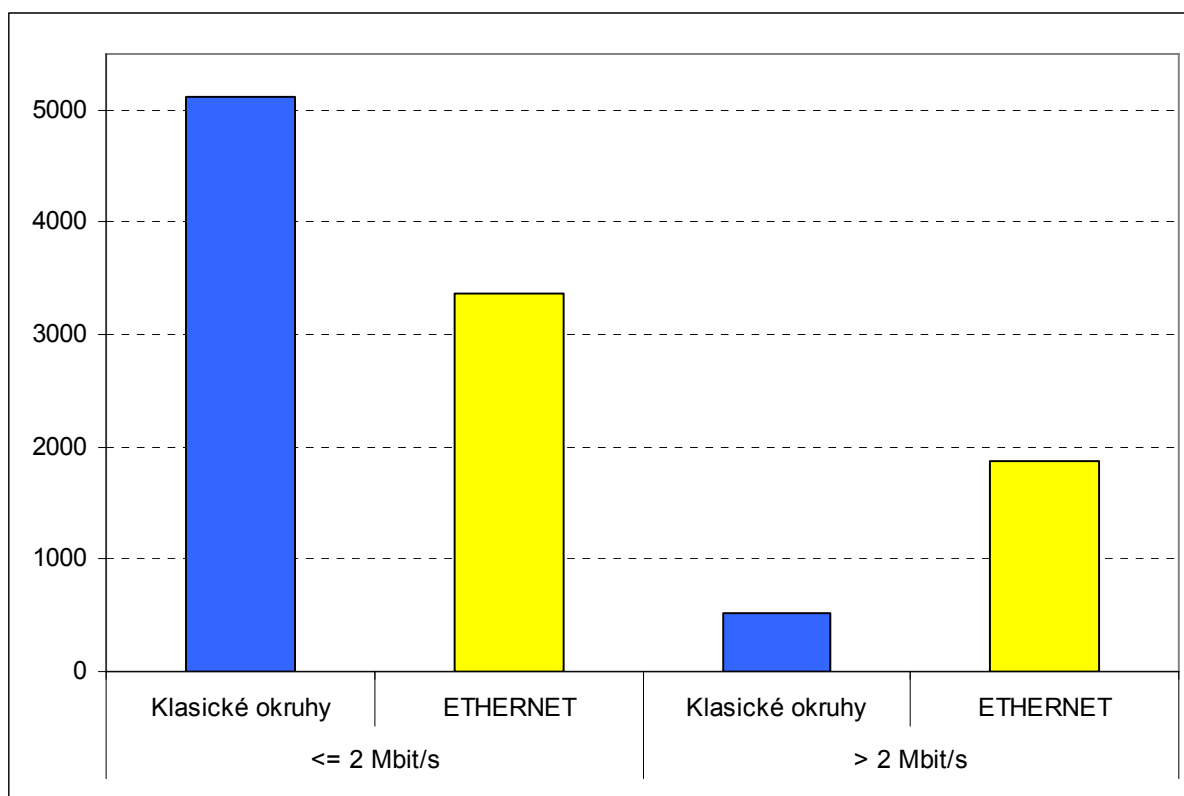

Graf č. 2 potvrzuje skutečnost uvedenou v předchozím odstavci, a to, že pro alternativní operátory jsou služby s vyššími rychlostmi lukrativnější a významně tak budou konkurovat společnosti Telefónica O2 Czech Republic, a.s. Vysoký podíl je u společností Miracle network, spol. s r. o., STAR 21 Networks, a.s. a T-Systems Czech Republic a.s., které nabízí koncové úseky pronajatých okruhů výhradně na své vlastní infrastruktuře (FWA, resp. optická vlákna)

Proto Úřad u „vysokorychlostních“ okruhů shledal vyšší míru konkurence oproti okruhům do 2 Mbit/s včetně, neboť tyto okruhy ve větší míře poskytují alternativní operátoři, kteří vhodnými technologiemi disponují. U okruhů nad 2 Mbit/s dále platí, že většinou jsou poskytovány s rozhraním ETH a klasické okruhy jsou pro tyto rychlosti nabízeny jen ve velmi omezeném počtu (viz graf č. 3). Úřad v první části věcného vymezení konstatoval trend růstu služeb ETH, který se projeví také na poptávce po službách vyšších rychlostí. Proto by relevantní trh bez segmentace podle rychlostí nebyl dostatečně homogenní a neodrážel by rozdílné konkurenční prostředí na trhu s nižšími a vyššími rychlostmi.

V souvislosti se segmentací tohoto trhu Úřad sledoval také vývoj počtu služeb na obou segmentech (viz graf č. 4) a konstatuje, že počet služeb na segmentu A jen mírně roste, zatímco segment B vykazuje vyšší růst. To je spojeno s vyšší dynamikou segmentu B, nicméně tato skutečnost není dána masivním přesunem ze segmentu A a podle vývoje nelze očekávat v období následujících 2 let změnu tohoto stavu. Toto potvrzuje nedostatečnou homogenitu trhu a nezbytnost segmentace podle rychlostí.

Graf č. 3: **Počet poskytnutých koncových úseků pronajatých okruhů podle rychlosti a druhu služeb k 31. 12. 2009**

Vzhledem k výše uvedenému bude Úřad analyzovat kritéria charakterizující úroveň konkurence pro obě kategorie těchto služeb odděleně v následujících segmentech.

Segment A zahrnuje velkoobchodní koncové úseky pronajatých okruhů s rychlostí nepřevyšující 2 Mbit/s (2048 Kbit/s) bez ohledu na použité přenosové prostředky.

Segment B zahrnuje velkoobchodní koncové úseky pronajatých okruhů s rychlostí vyšší než 2 Mbit/s (2048 Kbit/s) bez ohledu na použité přenosové prostředky.

Závěr k věcnému vymezení relevantního trhu:

Součástí tohoto relevantního trhu jsou:

- služby **pronájmu přenosové kapacity prostřednictvím klasických analogových a digitálních (TDM) okruhů (s rozhraním X.21, G. 703, V.35 apod.)** („klasické okruhy“),
- služby **pronájmu přenosové kapacity prostřednictvím přenosových rámců a rozhraní ETHERNET** („ETH“).

Úřad bude analyzovat kritéria charakterizující úroveň konkurence odděleně pro následující segmenty.

- **Segment A** – velkoobchodní koncové úseky pronajatých okruhů s rychlostí nepřevyšující 2 Mbit/s (2048 Kbit/s),

- **Segment B** – velkoobchodní koncové úseky pronajatých okruhů s rychlostí vyšší než 2 Mbit/s (2048 Kbit/s).

2.2 Územní vymezení

Rozhodující většina podnikatelů neomezuje svoji nabídku na vybrané regiony, ale nabízí služby plošně na území celé České republiky. Každý podnikatel poskytující velkoobchodně služby koncových úseků pronajatých okruhů v sítích elektronických komunikací uplatňuje vůči odběratelům stejné cenové podmínky. Soutěžní podmínky jsou na celém území dostatečně homogenní. Služby tedy nejsou nabízeny v jednotlivých regionech za zřetelně odlišitelných podmínek.

Společnost Telefónica O2 Czech Republic, a.s. vlastní rozhodující část infrastruktury pevných sítí, kterou lze využít k poskytování služeb analyzovaného trhu na celém území ČR. Společnost Telefónica O2 Czech Republic, a.s. na ní může poskytovat služby relevantního trhu v Segmentu A i B.

Ostatní poskytovatelé svoji síť rozšiřují často „ad hoc“ podle návratnosti investic, která může být limitovaná silou a koncentrací poptávky, dostupností páteřních sítí apod. V těchto případech však většinou platí, že ostatní poskytovatelé se v případech poskytování služeb s vyššími rychlostmi zainteresovávají více (neboť služby s vyššími rychlostmi indikují vyšší výnos). Proto rozšiřují územně svoji síť „ad hoc“ zejména pro účely poskytování služeb v Segmentu B. Nicméně i v případě Segmentu B ostatní poskytovatelé ve větších městech nevlastní infrastrukturu srovnatelnou (s pokrytím celého území dané lokality nebo města) s incumbentem.

Úřad konstatuje, v souladu s Metodikou, že neshledal existenci jednoznačně územně vymezené lokality, kde by existovaly jednoznačně odlišitelné soutěžní podmínky od jiných území. Zároveň každý podnikatel uplatňuje stejné služby napříč celou ČR za stejných podmínek.

Společnost Telefónica O2 Czech Republic, a.s. sice v současné době nabízí velkoobchodní služby relevantního trhu v rozdělení do tří zón (podle umístění koncového bodu sítě), nicméně tato obchodní politika (tedy různé ceny) odráží průměrnou vzdálenost okruhu mezi koncovým bodem sítě a „potenciálním“ bodem přístupu pro ostatní operátory. Cenové rozdíly tak nejsou dány umístěním koncového bodu, ale průměrnou délkou okruhu, z čehož vyplývají vyšší náklady a tím i vyšší cena. Tato cenová politika je v souladu s incumbenty v ostatních zemích EU a neznamená, že by služby společnosti Telefónica O2 Czech Republic, a.s. byly nabízeny v jednotlivých regionech za odlišných podmínek. Zóny jsou uplatňované stejně v rámci každého kraje České republiky, a proto lze podmínky, za nichž se služba nabízí, považovat za homogenní v rámci celé České republiky. Blíže viz kapitola Ceny a ziskovost.

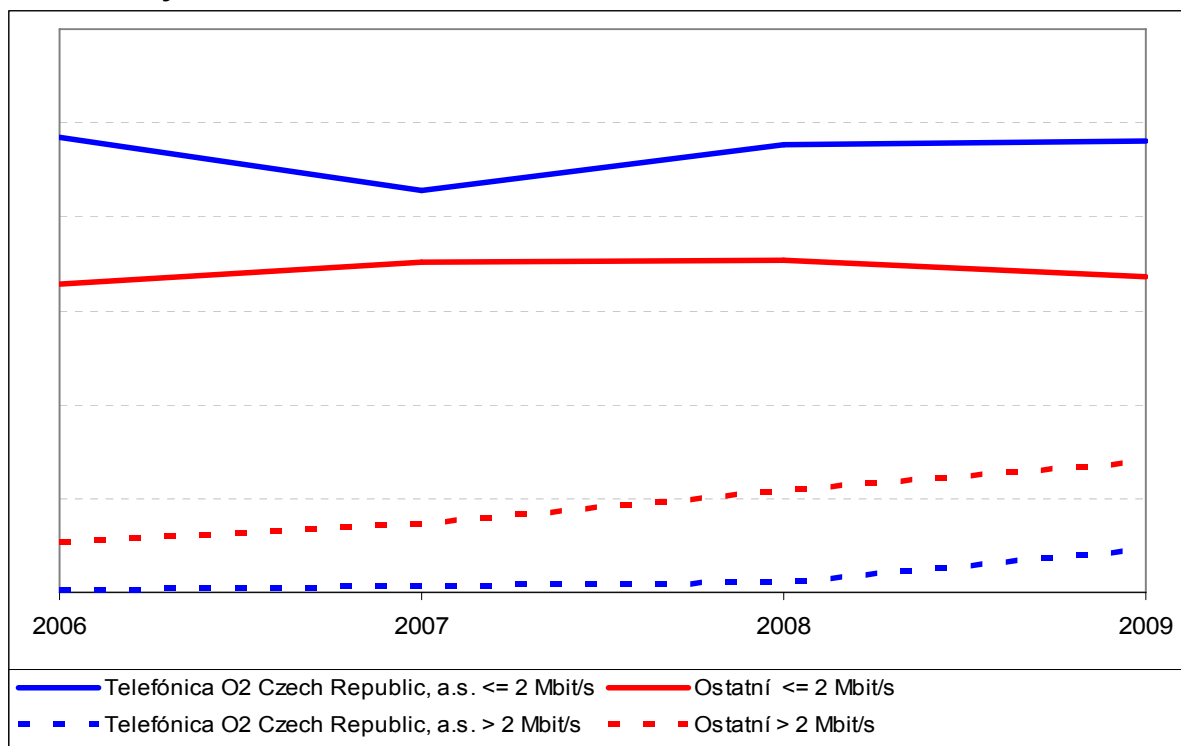
Úřad proto došel k závěru, že územním vymezením Segmentu A i Segmentu B relevantního trhu velkoobchodního poskytování koncových úseků pronajatých okruhů v sítích elektronických komunikací je území celé České republiky.

2.3 Časové vymezení

Během sledovaného období (od minulé analýzy) docházelo k růstu celkového počtu poskytnutých koncových úseků pronajatých okruhů pouze v Segmentu B. U Segmentu A v období od minulé analýzy dochází ke stagnaci celkového počtu poskytnutých koncových úseků, což dokládá graf č. 4.

Nicméně zdánlivá stagnace služeb Segmentu A je výsledkem kompenzace přechodů ke službám s vyšší kapacitou do Segmentu B nárůstem nově zřizovaných služeb na Segmentu A.

Graf č. 4: **Počet poskytnutých koncových úseků pronajatých okruhů společnosti Telefónica O2 Czech Republic, a.s. a ostatními společnostmi podle rychlostí**

V průběhu období pro další analýzu Úřad nepředpokládá, že by v Segmentu A docházelo k významným změnám v jeho vývoji.

Úřad předpokládá, že významněji budou narůstat zejména okruhy poskytované v Segmentu B. Vzhledem k jeho dynamice Úřad předpokládá, že tento segment může zaznamenávat také výraznější změny ve stavu konkurenčního prostředí.

Proto Úřad stanovil jako období pro zpracování další analýzy dva roky od uplatnění nápravných opatření na základě této analýzy.

3. Analýza relevantního trhu

Vzhledem ke skutečnosti, že ve věcném vymezení Úřad trh segmentoval, sleduje Úřad ve vybraných kritériích stav konkurence na okruzích do 2 Mbit/s a na okruzích vyšších než 2 Mbit/s. Nicméně pro přehlednost a porovnatelnost mezi oběma segmenty jsou grafická vyjádření uvedena vždy souhrnně ve stejné kapitole.

3.1 Samostatná významná tržní síla

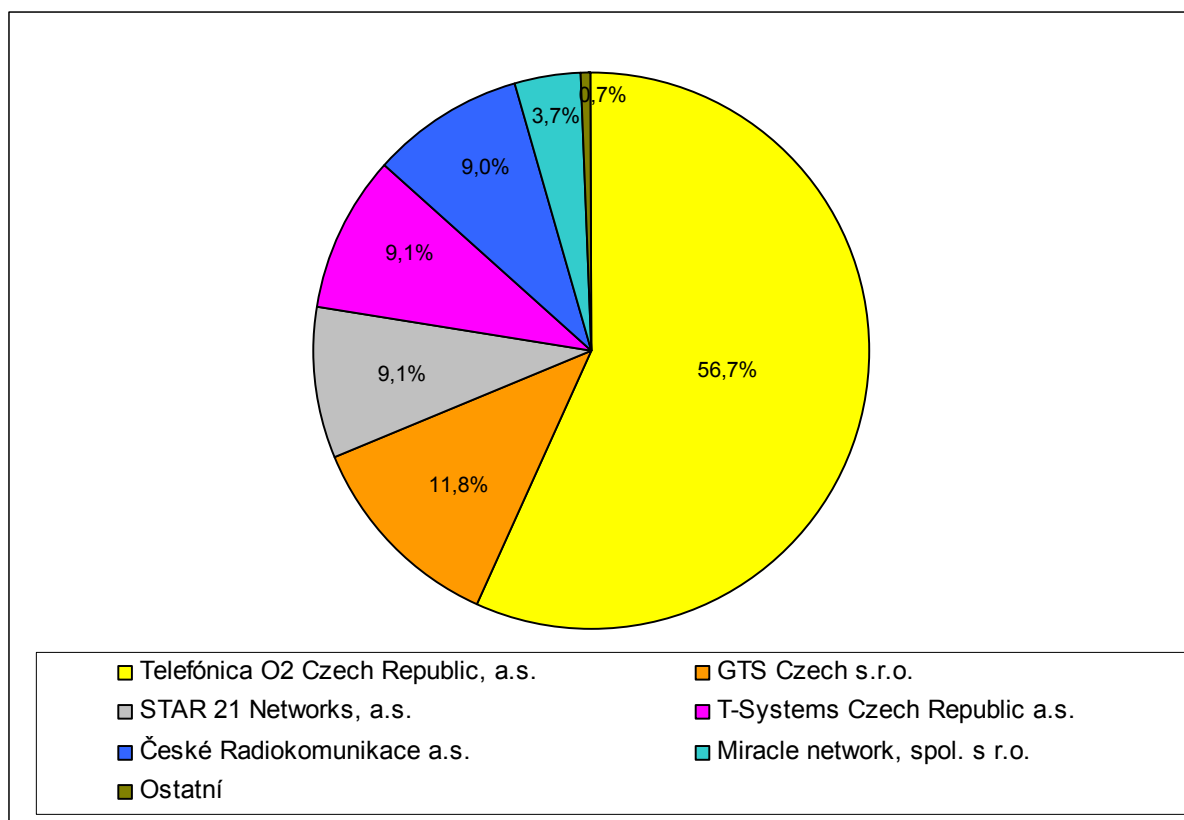
3.1.1 Tržní podíl

Velikost a vývoj tržního podílu

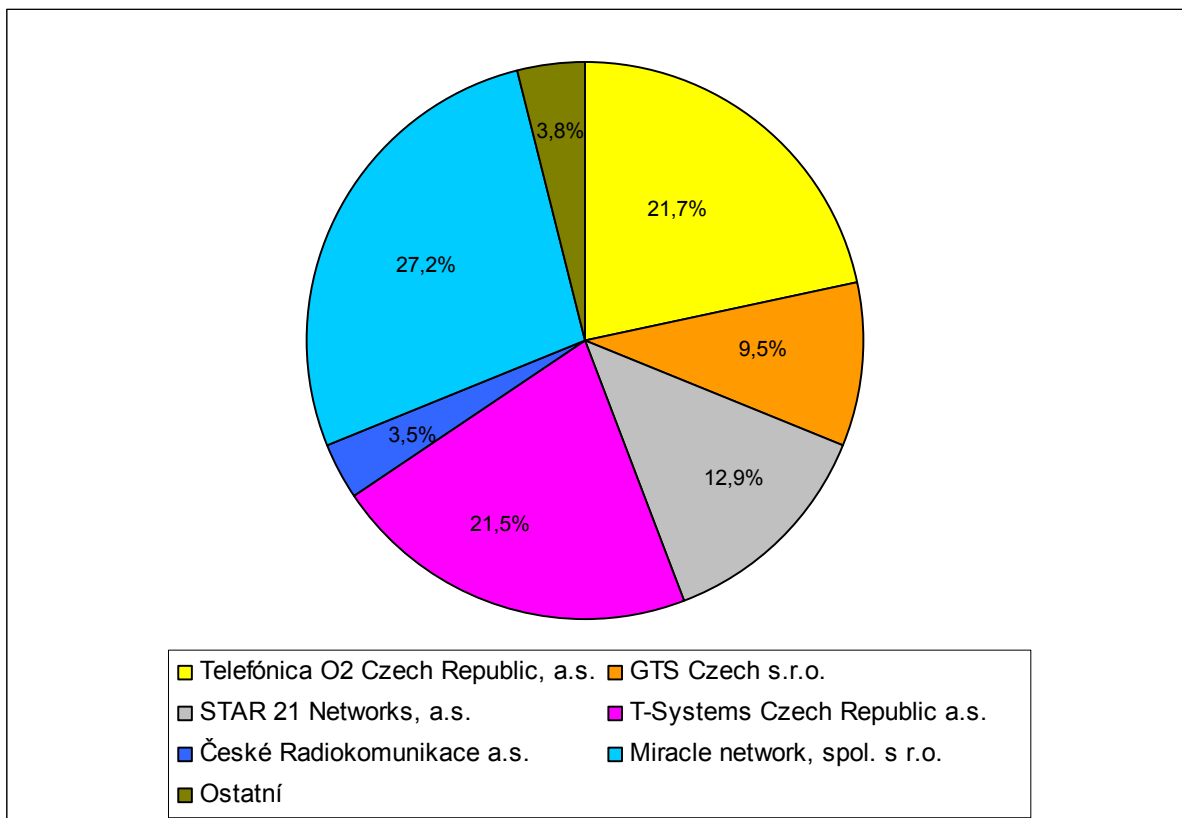
V rámci tohoto kritéria Úřad sledoval vývoj počtu poskytnutých velkoobchodních koncových úseků pronajatých okruhů. Tržní podíly zahrnují počet poskytnutých velkoobchodních koncových úseků pronajatých okruhů na základě smlouvy mezi dvěma poskytovateli, včetně přeprodeje, a nezahrnuje tzv. samozásobení (tedy koncové úseky pronajatých okruhů, které jsou využívány poskytovateli služeb na analyzovaném trhu pro nabídku vlastních služeb na maloobchodním trhu).

Tržní podíly zahrnují jak koncové úseky pronajatých okruhů, které využívají infrastrukturu vlastní sítě, tak i koncové úseky pronajatých okruhů, které někteří operátoři nabízejí na základě nakoupených koncových úseků od těch operátorů, kteří disponují vlastní sítí (pře prodej). Koncové úseky pronajatých okruhů pak nabízejí společně s páteřními úseky pronajatých okruhů jako komplexní službu. To znamená, že část této komplexní služby (tj. koncový segment) s sebou nese také část přidané hodnoty, kterou ostatní operátoři nabízejí v rámci komplexní služby jako celku.

Graf č. 5a: Tržní podíl jednotlivých poskytovatelů vyjádřený v počtu koncových úseků pronajatých okruhů v Segmentu A k 31. 12. 2009

Graf č. 5b: Tržní podíl jednotlivých poskytovatelů vyjádřený v počtu koncových úseků pronajatých okruhů v Segmentu B k 31. 12. 2009

Graf č. 5a zobrazuje rozložení tržních podílů v Segmentu A, kde podíl společnosti Telefónica O2 Czech Republic, a.s. činí 56,7 %. Žádný další poskytovatel nedosahuje v Segmentu A podíl vyšší než 15 %.

Rozložení tržních podílů v Segmentu B relevantního trhu je zobrazeno v grafu č. 5b. Situace v Segmentu B je odlišná od situace v Segmentu A, neboť podíly všech poskytovatelů jsou obdobné a žádná ze společností nevykazuje výrazně vyšší podíl než ostatní.

Z výše uvedených grafů je zřejmá rozdílnost úrovně hospodářské soutěže mezi oběma Segmenty. To souvisí především s tím, že ostatní operátoři začali investovat do nových sítí, na kterých nabízejí rychlosti 2 Mbit/s a vyšší.

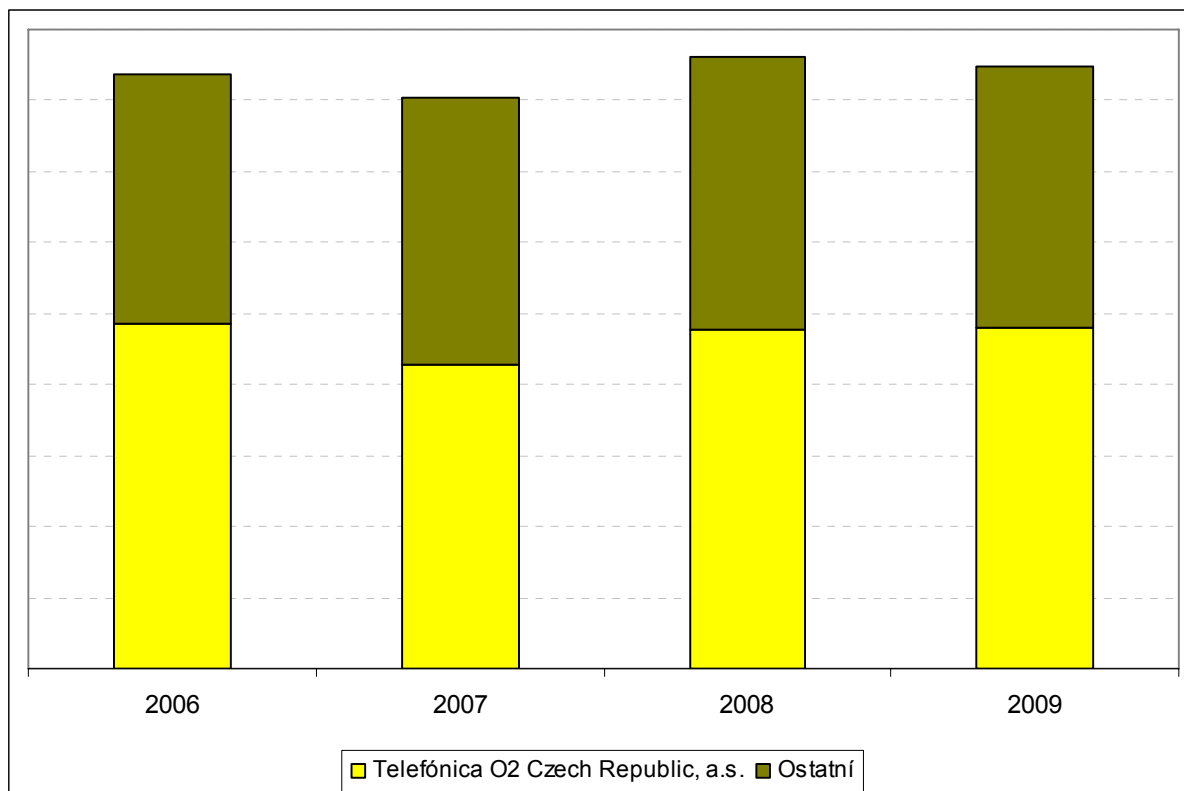
Tab. č. 1: Počet velkoobchodně poskytnutých koncových úseků pronajatých okruhů podle rychlostí k 31. 12. 2009

	Segment A	Segment B
Telefónica O2 Czech Republic, a.s.		
GTS Czech s.r.o.		
STAR 21 Networks, a.s.		
T-Systems Czech Republic a.s.		
České Radiokomunikace a.s.		
Miracle Network, spol. s r.o.		
Ostatní		
Celkem		

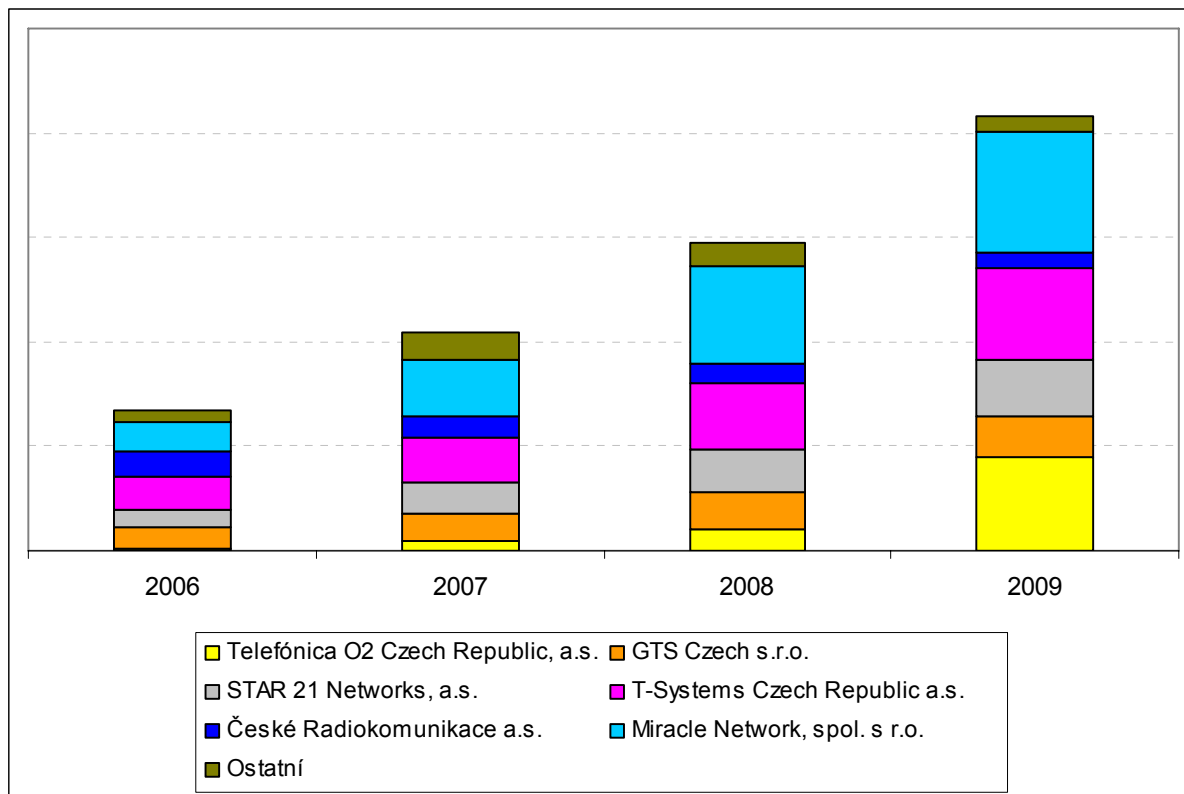
Ke zjištěným podílům na analyzovaném trhu Úřad dále uvádí, že z velikosti přístupové sítě společnosti Telefónica O2 Czech Republic, a.s. a z toho, že tato společnost

je nejvýznamnějším poskytovatelem maloobchodních služeb (založených na vstupech, které by mohly být součástí tohoto trhu od všech poskytovatelů), vyplývá, že potenciál společnosti Telefónica O2 Czech Republic, a.s. je podstatně větší. **Toto platí zejména v segmentu A.** Dle dostupných informací Úřadu v případě zahrnutí tzv. samozásobení v segmentu A by byl podíl společnosti Telefónica O2 Czech Republic, a.s. na analyzovaném trhu ještě výrazně vyšší (na úkor poskytovatelů, kteří se soustřeďují převážně nebo výhradně na velkoobchodní služby pronájmu okruhů). V případě Segmentu B by podle názoru Úřadu byl růst tržního podílu této společnosti daleko méně významný než v Segmentu A.

Graf č. 6: **Vývoj počtu poskytnutých koncových úseků pronajatých okruhů v Segmentu A**

Graf č. 7: Vývoj počtu poskytnutých koncových úseků pronajatých okruhů v Segmentu B

Grafy č. 6 a 7 jasně ukazují, že se počet poskytnutých koncových úseků v Segmentu A v průběhu sledovaného období nijak významně nemění, zatímco v Segmentu B dochází k výraznému růstu počtu poskytnutých koncových úseků. Tento trend odpovídá vývoji poptávky po službách s vyššími rychlostmi. Graf č. 7 ukazuje také na to, že stupeň konkurence je v Segmentu B výrazně vyšší než v Segmentu A.

Závěr k Segmentu A

V Segmentu A relevantního trhu působí jeden poskytovatel, který má výrazně vyšší tržní podíl než ostatní poskytovatelé. Z vývoje počtu poskytnutých koncových okruhů dále vyplývá, že trh v Segmentu A stagnuje a dále se nerozvíjí. Vzhledem k růstu poptávky po službách s vyššími rychlostmi Úřad neočekává, že by se situace v Segmentu A v dohledné době výrazně změnila.

Na základě výše uvedeného lze konstatovat, že v Segmentu A toto kritérium svědčí ve prospěch existence podniku s významnou tržní silou.

Závěr k Segmentu B

V Segmentu B relevantního trhu nebyl zjištěn žádný poskytovatel, který by měl výrazně vyšší tržní podíl než ostatní poskytovatelé, naopak velikost tržního podílu dvou nejvýznamnějších poskytovatelů je téměř totožná. Z vývoje počtu poskytnutých koncových okruhů a tržních podílů vyplývá, že v Segmentu B relevantního trhu trh roste a existuje na něm konkurenční prostředí. Úřad očekává tento vývoj i do budoucna.

Na základě výše uvedeného lze konstatovat, že v Segmentu B toto kritérium nesevřídčí ve prospěch existence podniku s významnou tržní silou.

3.1.2 Kritéria zaměřená na charakteristiku podniku

Kontrola infrastruktury nesnadno duplikovatelné

Segment A

Společnost Telefónica O2 Czech Republic, a.s. vlastní rozhodující část infrastruktury pevných sítí, kterou lze využít k poskytování služeb na analyzovaném trhu na celém území ČR. Společnost Telefónica O2 Czech Republic, a.s. na ní může poskytovat služby relevantního trhu do 2 Mbit/s včetně. Dále platí, že v oblastech, kde existuje nízká poptávka po službách pronájmu okruhů na maloobchodě, je společnost Telefónica O2 Czech Republic, a.s. jediným vlastníkem potřebné infrastruktury.

Ostatní poskytovatelé budují vlastní infrastrukturu zejména lokálního charakteru, a to především v lokalitách, kde je vyšší poptávka po službách elektronických komunikací obecně. Svoji infrastrukturu často budují „ad hoc“ dle konkrétních požadavků poptávky a dle návratnosti investic. Takovou infrastrukturu se jim však vyplatí budovat spíše pro služby s vyššími rychlostmi, tedy v Segmentu B.

V období účinnosti této analýzy se nepředpokládá výraznější změna.

Toto kritérium svědčí pro existenci samostatné významné tržní síly.

Segment B

V případě segmentu B pro společnost Telefónica O2 Czech Republic platí, že tyto služby nabízí především v lokalitách, kde je po těchto službách vysoká poptávka a její infrastruktura je pro to přizpůsobena. V Segmentu B může v současné době Telefónica O2 Czech Republic, a.s. poskytovat služby s vyššími rychlostmi pouze prostřednictvím více účastnických kovových vedení s využitím technologie SDSL a prostřednictvím služeb ETH. Poskytování služeb na celém území ČR je v tomto případě dáno technickými parametry SDSL technologie.

V případě rychlostí výrazně vyšších než 2 Mbit/s naopak musí využívat (stejně jako ostatní) alternativní infrastrukturu, kterou však vlastní jen v omezeném rozsahu.

V případech poptávky po službách v segmentu B dochází k realizaci nabídky koncových úseků pronajatých okruhů prostřednictvím nově budované infrastruktury. V tomto případě je výchozí pozice pro budování infrastruktury shodná u všech poskytovatelů. V těchto případech se zdá, že daleko aktivnější jsou alternativní poskytovatelé, kteří ve větší míře budují potřebnou infrastrukturu. Tito poskytovatelé jsou v určité výhodě při poskytování služeb v Segmentu B, kde již vlastní potřebnou infrastrukturu, umožňující dosažení výrazně vyšších rychlostí než 2 Mbit/s. Platí však, že svoji síť rozšiřují často „ad hoc“ podle návratnosti investic, která může být limitovaná silou poptávky, dostupností páteřních sítí aj.

Toto kritérium nesevřídčí pro existenci samostatné významné tržní síly.

Ceny a ziskovost

Úřad se zaměřil v rámci tohoto kritéria na srovnání skutečných průměrných měsíčních cen (tj. výnosy/počty v rozlišení podle rychlosti) velkoobchodní služby pronájmu okruhů bez ohledu na použítou technologii, a to v rozlišení na segment A a B (kapitola A), u společnosti Telefónica O2 Czech Republic, a.s. byla srovnána marže (kapitola B). Dále

Úřad porovnal vývoj měsíčních cen za regulovanou službu koncových úseků pronajatých okruhů (RACO) od roku 2006 u společnosti Telefónica O2 Czech Republic, a.s. a provedl mezinárodní srovnání cen za pronájem těchto úseků (kapitola C a D). V poslední části je hodnocena ziskovost služby RACO (kapitola E).

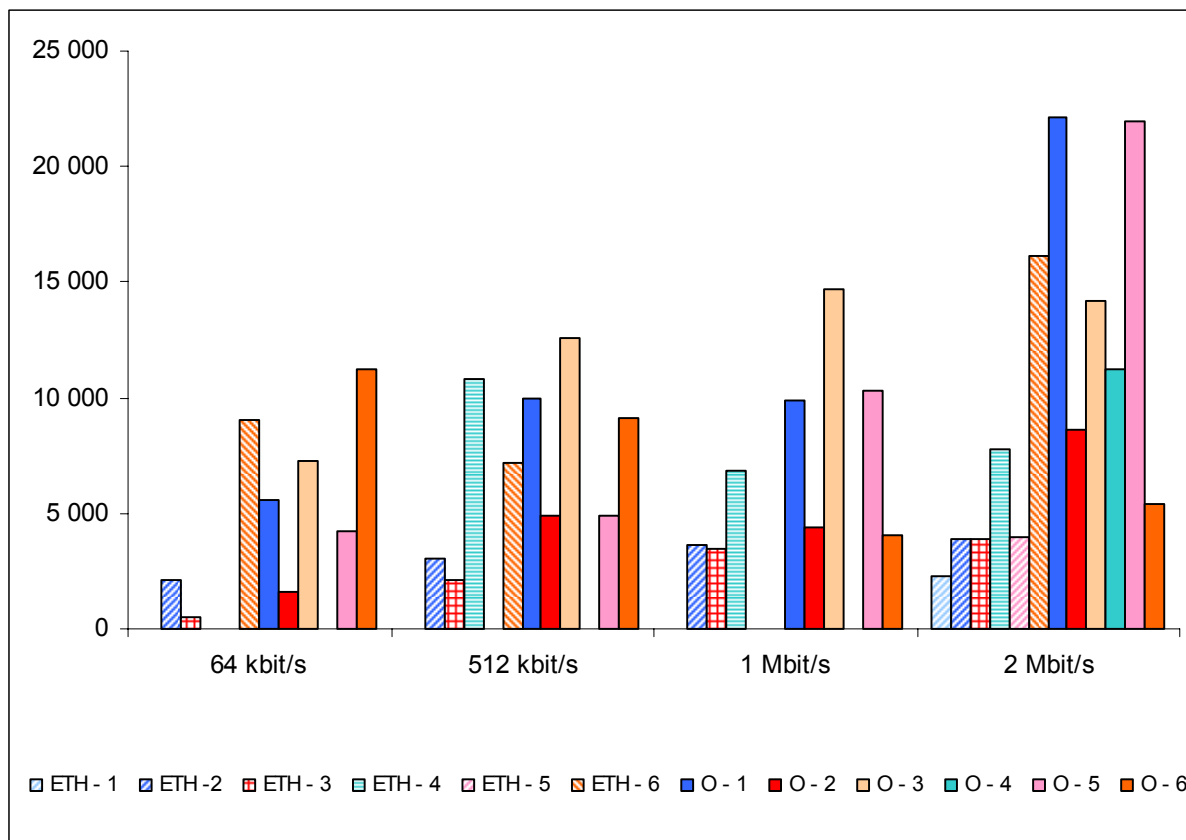
A. Srovnání skutečných průměrných měsíčních cen velkoobchodní služby pronájmu okruhů

V rámci srovnání cen za pronájem okruhu jsou srovnávány skutečné průměrné měsíční ceny šesti společností s nejvyšším počtem poskytovaných okruhů v rozlišení podle technologie, zda se jedná o klasické okruhy (plné sloupce) nebo služby ETH (šrafované sloupce). Tyto průměrné ceny vycházejí z podílu skutečných výnosů jednotlivých společností a počtu přípojek za rok 2009 v rozlišení podle rychlosti. Společnosti označily údaje za obchodní tajemství, proto Úřad v následujících dvou grafech odstranil názvy společností a nahradil je číslem.

Segment A

Z grafu č. 8, který zachycuje srovnání skutečných průměrných měsíčních cen za klasický okruh a službu ETH u šesti společností v rozlišení dle rychlosti, je zřejmé, že skutečné průměrné ceny za jednotlivé služby jsou velmi variabilní a nevykazují pravidelný lineární růst se zvyšující se rychlostí. Ze srovnání dále vyplývá, že skutečné průměrné ceny za službu ETH jsou u jednotlivých společností vždy nižší než za službu klasického okruhu.

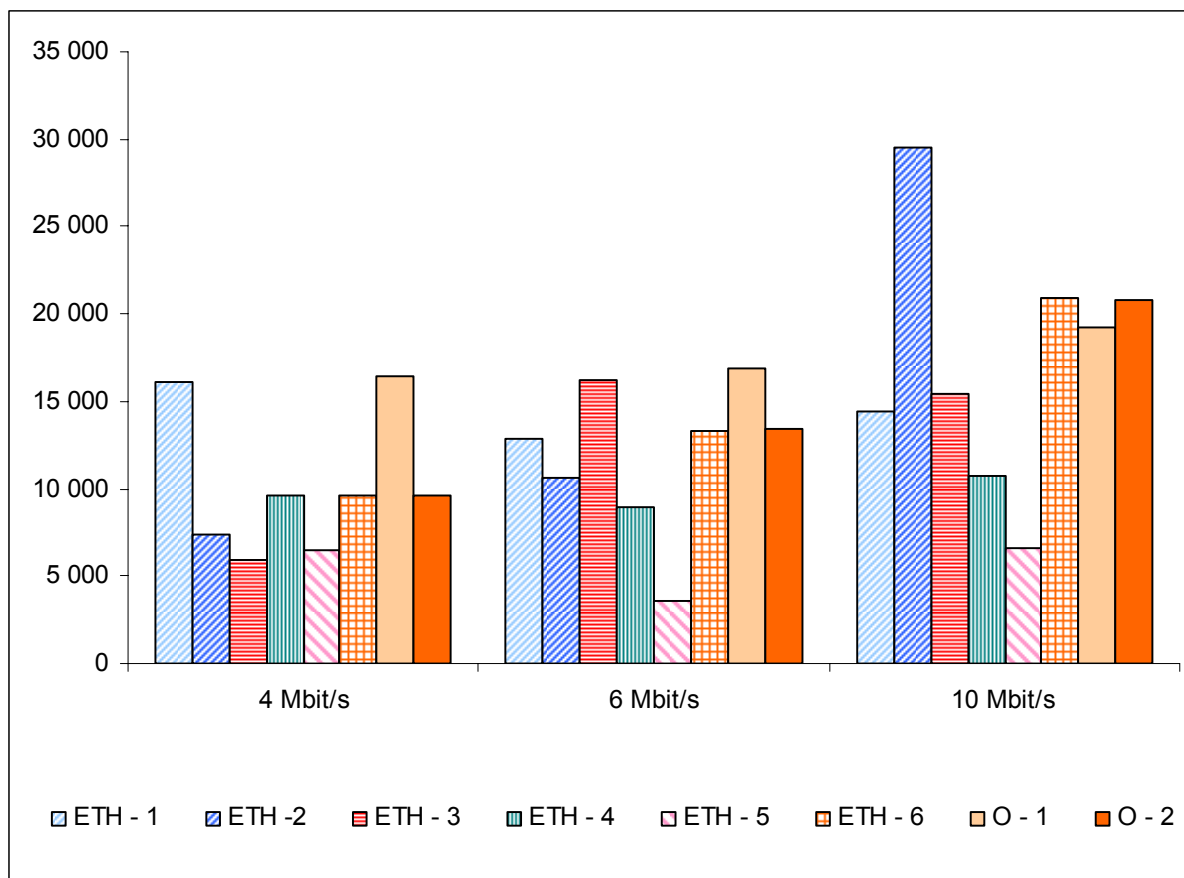
Graf č. 8: Srovnání skutečných průměrných velkoobchodních měsíčních cen za služby pronajatých okruhů jednotlivých společností u vybraných rychlostí do 2 Mbit/s

Pozn.: Šrafované sloupce zachycují služby ETH, plné sloupce zachycují službu klasických okruhů.

Segment B

Graf č. 9: Srovnání skutečných průměrných velkoobchodních měsíčních cen za služby pronajatých okruhů jednotlivých společností u vybraných rychlostí nad 2 Mbit/s

Pozn.: Šrafované sloupce zachycují služby ETH, plné sloupce zachycují službu klasických okruhů.

Z grafu č. 9, který srovnává skutečné průměrné měsíční ceny za služby pronájmu okruhů u rychlostí nad 2 Mbit/s, je patrné, že klasické okruhy ve vyšších rychlostech nabízí pouze dvě společnosti, ostatní společnosti nabízejí pouze služby ETH. I v tomto segmentu jsou ceny variabilní, nicméně ne tak výrazně jako v segmentu A.

B. Porovnání velkoobchodní a maloobchodní nabídky

Úřad se dále zabýval zkoumáním marže mezi velkoobchodní a maloobchodní nabídkou služeb pronájmu okruhů jednoho z největších operátorů na trhu – společnosti Telefónica O2 Czech Republic, a.s. Při posouzení Úřad vycházel ze skutečných průměrných měsíčních cen za rok 2009 a zkoumal odděleně marži pro službu klasických okruhů, službu ETH – SDH a službu ETH – SDSL v odlišení podle segmentu trhu. V segmentu A jsou zahrnuty rychlosti 64 kbit/s, 512 kbit/s, 1 Mbit/s a 2 Mbit/s. V segmentu B jsou zahrnuty rychlosti 4 Mbit/s, 6 Mbit/s a 10 Mbit/s.

Segment A

U velkoobchodní služby klasických okruhů vychází skutečná průměrná měsíční cena za rok 2009 na █████ Kč, u maloobchodní služby klasických okruhů █████ Kč. Pro porovnání je nutné průměrnou měsíční cenu velkoobchodní služby zahrnout dvakrát,

neboť maloobchodní služby obsahují vždy dva koncové úseky. U velkoobchodní služby ETH – SDH vychází skutečná průměrná měsíční cena za rok 2009 na █████ Kč, u maloobchodní služby ETH – SDH █████ Kč. U velkoobchodní služby ETH – SDSL vychází skutečná průměrná měsíční cena za rok 2009 na █████ Kč, u maloobchodní služby ETH – SDSL █████ Kč.

Segment B

V segmentu B není společností Telefónica O2 Czech Republic, a.s. na maloobchodě, ani na velkoobchodě služba klasických okruhů poskytována. U velkoobchodní služby ETH – SDH vychází skutečná průměrná měsíční cena za rok 2009 na █████ Kč, u maloobchodní služby ETH – SDH █████ Kč. U velkoobchodní služby ETH – SDSL vychází skutečná průměrná měsíční cena za rok 2009 na █████ Kč, u maloobchodní služby ETH – SDSL █████ Kč.

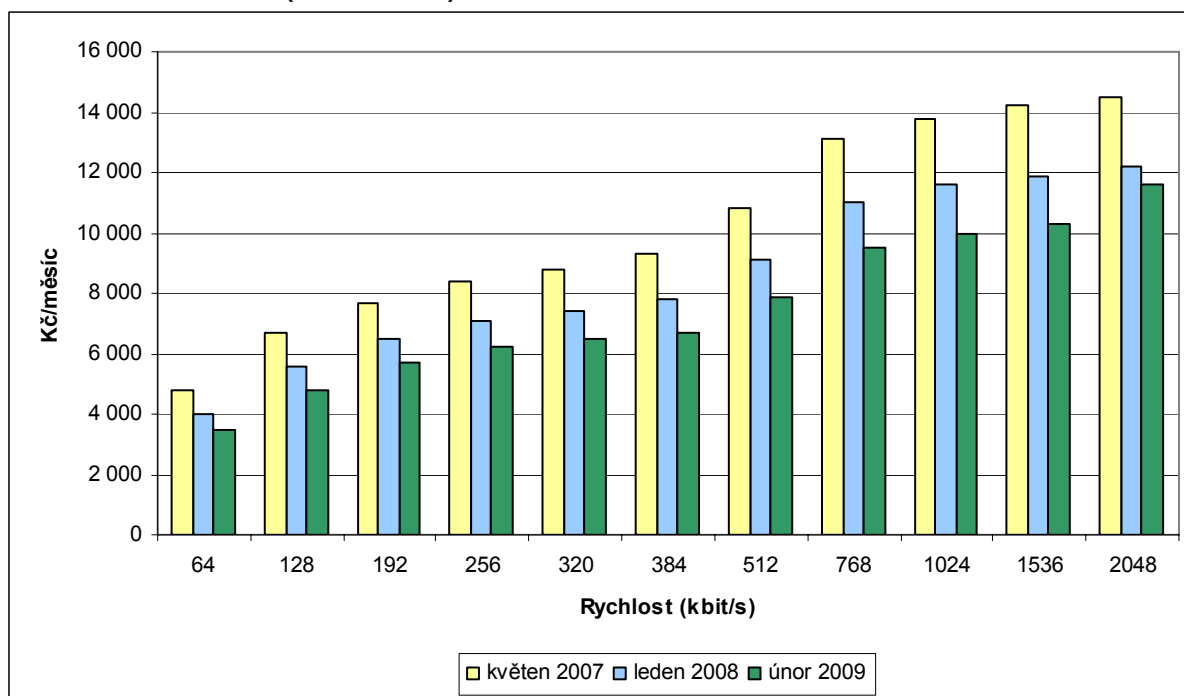
Úřad považuje rozdíly mezi velkoobchodními a maloobchodními průměrnými měsíčními cenami za dostatečné a podle názoru Úřadu velkoobchodní ceny nejsou uplatňovány jako nepřiměřeně vysoké s ohledem na maloobchodní ceny služeb poskytovaných koncovému uživateli.

C. Vývoj cen společnosti Telefónica O2 Czech Republic, a.s. u služby pronájmu koncových úseků

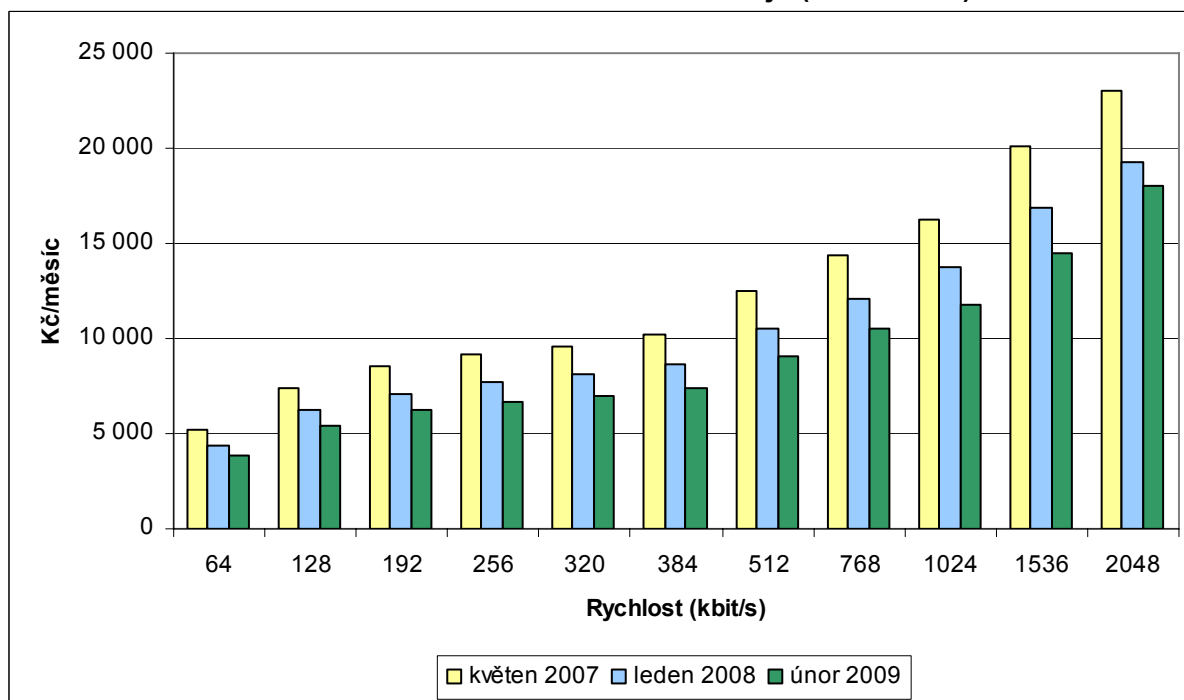
Na základě výsledků předchozí analýzy relevantního trhu, která byla provedena v roce 2006, byla podnikem s významnou tržní silou stanovena společnost Telefónica O2 Czech Republic, a.s. a byla jí rozhodnutím o ceně č. CEN/13/11.2006-73 uložena povinnost sjednávat ceny za pronájem koncových úseků pronajatých okruhů do 2 Mbit/s tak, aby byly nákladově orientovány. V květnu 2007 společnost zveřejnila referenční nabídku poskytování koncových úseků pronajatých okruhů včetně měsíčních cen, které jsou stanoveny podle zón a rychlosti. Ke změně těchto cen došlo v roce 2008, kdy ceny byly sníženy o cca 16 %, a v roce 2009, kdy došlo ke snížení průměrně o 8 %. Následující grafy zachycují změny cen dle jednotlivých zón. Zóny byly vymezeny společností Telefónica O2 Czech Republic, a.s. s ohledem na charakter služby, topologii sítě a územně-správní členění (kraje). Toto rozdělení vychází a zohledňuje rozdílnou délku okruhů. Z povahy služby vyplývá, že se jedná o koncové úseky, tedy úseky okruhů od předávacího bodu ke koncovému bodu, v tomto případě ke koncovému uživateli. Předávacím bodem se rozumí bod, kde dochází k předání do jiné sítě, tedy krajské město, kde je vybudovaná kolokace. Koncovým uživatelem se rozumí uživatel, jehož geografická pozice spadá do atrakčního obvodu kraje. Nelze tedy koncový úsek pronajatého okruhu považovat za službu pronájmu okruhu napříč celou republikou, ale za úsek okruhu v rámci kraje. Koncový uživatel se může nacházet přímo v krajském městě (tedy v místě, kde dochází k předání – předávací bod), v okresním městě daného kraje a nebo v ostatních lokalitách daného kraje. Na geografické poloze koncového uživatele závisí délka koncového úseku. Nejkratší úsek je pokud se koncový uživatel nachází v krajském městě – zóna A, delší koncový úsek okruhu je pokud se uživatel nachází v okresním městě – zóna B, a nejdelší koncový úsek je pokud se uživatel nachází na venkově v daném kraji – zóna C. Podle těchto zón jsou odstupňované ceny, které zohledňují náklady podle průměrné délky úseku okruhu v dané zóně.

Následující grafy zobrazují vývoj cen zveřejňovaných v referenční nabídce bez zohlednění akčních nabídek. Společnost Telefónica O2 Czech Republic, a.s. v roce 2009 nabídla sedm akčních velkoobchodních cenových nabídek pro nové přípojky, a to u ceny za zřízení služby a měsíčních cen.

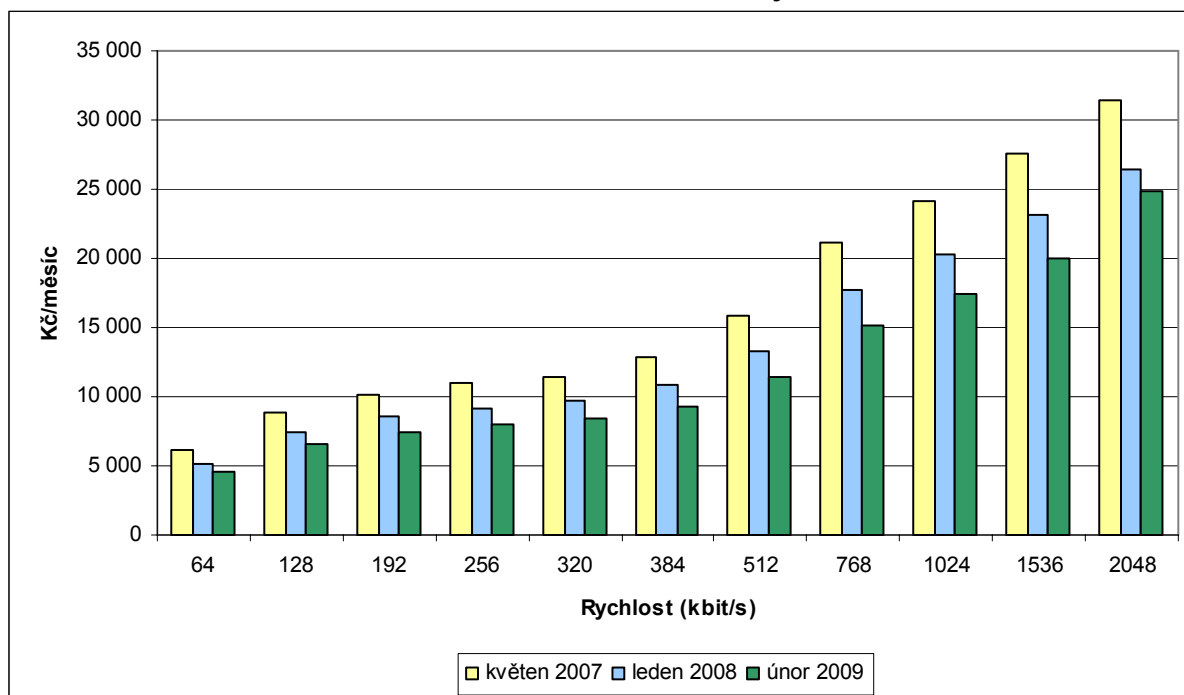
Graf č. 10: Vývoj ceny za poskytování koncových úseků pronajatých okruhů – zóna A – ukončení ve stejném krajském městě, kde je poskytována návazná služba kolokace (v Kč/měsíc)

Graf č. 11: Vývoj ceny za poskytování koncových úseků pronajatých okruhů – zóna B – ukončení v okresních městech daného kraje (v Kč/měsíc)

Graf č. 12: Vývoj ceny za poskytování koncových úseků pronajatých okruhů – zóna C – ukončení v ostatních lokalitách daného kraje

Od 1. listopadu 2010 společnost Telefónica O2 Czech Republic, a.s. snížila měsíční ceny u všech rychlostí ve všech zúčtovacích zónách o 10 %. Kromě tohoto snížení společnost zavedla i množstevní slevy při souběhu více okruhů v jedné lokalitě. Tyto množstevní slevy se pohybují v rozmezí od 25 % do 40 % z měsíčních cen.

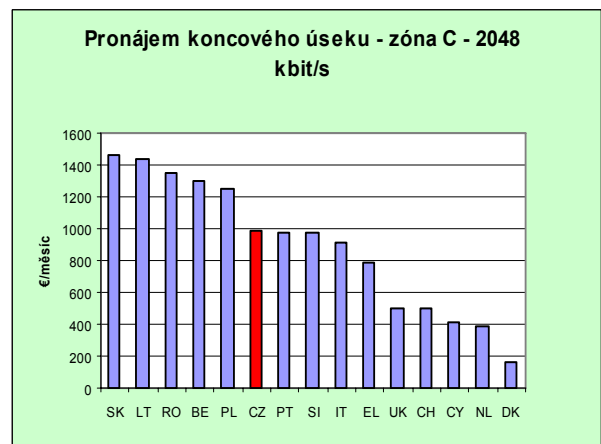
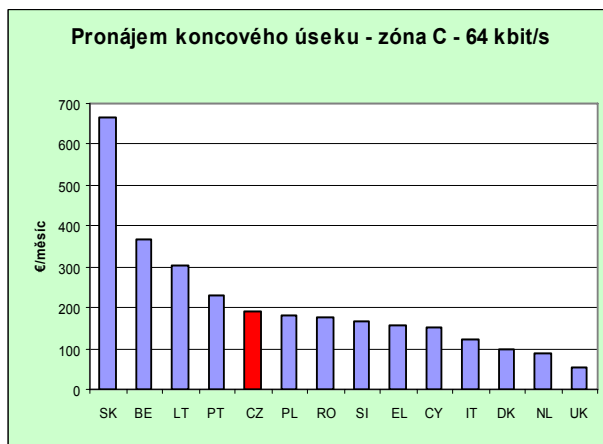
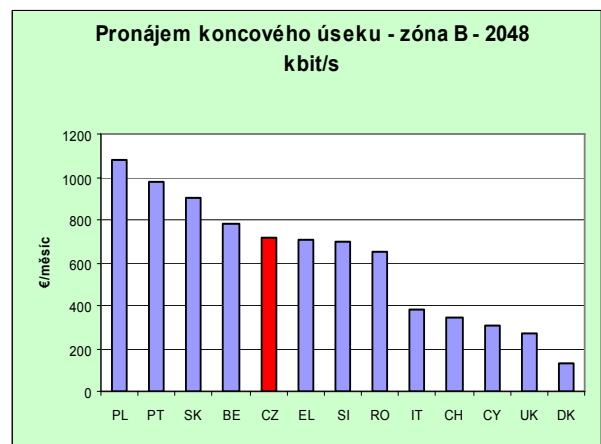
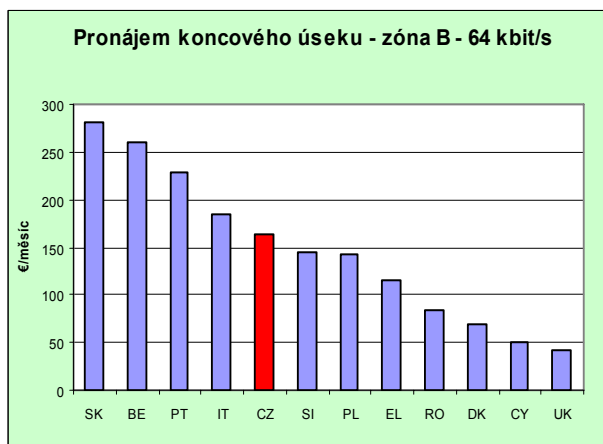
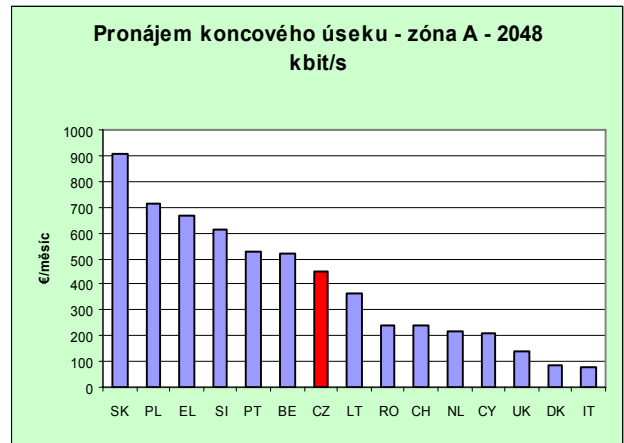
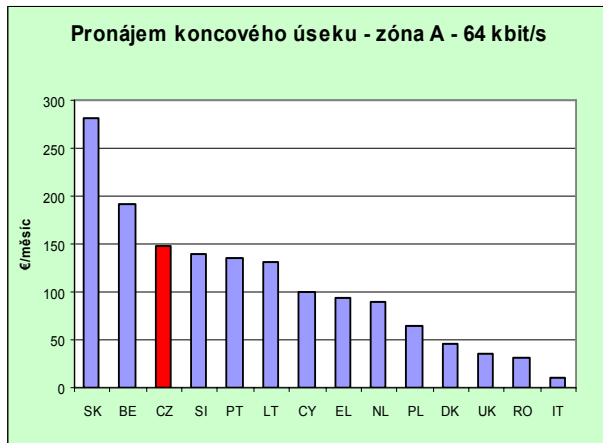
D. Mezinárodní srovnání

Mezinárodní srovnání cen za koncové úseky pronajatých okruhů v ČR a ostatních zemích EU provedl Úřad v rámci vlastního sledování a vyhodnocování vývoje úrovně cen, protože nebylo možné použít veřejné zdroje srovnání cen koncových úseků pronajatých okruhů publikované např. v implementační zprávě EK, ani ve zprávách OECD. Tyto údaje nejsou shromažďovány a publikovány. Srovnány byly pouze služby odpovídající regulované službě RACO, tedy služby klasických okruhů.

Níže uvedené grafy zobrazují porovnání cen za pronájem koncového úseku služby společnosti Telefónica O2 Czech Republic, a.s. (RACO) s nejnižší a nejvyšší rychlostí (64 kbit/s a 2 Mbit/s) dle zón s vybranými evropskými státy. Vzhledem k tomu, že pro tuto službu mají srovnávané země rozdílně stanovené zóny, byly zóny pro účely porovnání vymezeny následovně:

Zóna	Rozsah okruhu (km)	Střední hodnota okruhu (km)
A	0 – 5 km	2,5 km
B	5 – 20 km	12,5 km
C	30 km a více	20 km

Zdroj: ČTÚ – přehled cen za rok 2008.

V tomto porovnání se Česká republika pohybuje spíše mezi státy s průměrnými cenami za tuto službu, přičemž vyšší než průměrné ceny má Česká republika v zónách u rychlostí 64 kbit/s.

E. Ziskovost služby poskytování koncových úseků pronajatých okruhů

Služba poskytování koncových úseků (RACO) začala být nabízena v roce 2007 na základě uplatnění nápravných opatření dle výsledku minulé analýzy a operátory začala být využívána teprve ve 2. polovině roku 2008. Ceny koncových úseků jsou stanovovány na základě historických nákladů alokovaných na prvky a zařízení sítě, které se využívají

a jsou součástí koncových úseků pronajatých okruhů. Podle oddělené evidence nákladů a výnosů za rok 2008 společnost Telefónica O2 Czech Republic, a.s. nedosahuje zisku u služby RACO, protože v roce 2008 začala být služba poskytována a vynaložené náklady, především na zřízení služby, nebyly pokryty výnosy z dané služby, která byla poskytována až v druhém pololetí 2008.

Závěr k části Ceny a ziskovost:

Společnost Telefónica O2 Czech Republic, a.s. každoročně snižovala ceny koncových úseků pronajatých okruhů. Úřad při kontrolách nezjistil zahrnutí neopodstatněných nákladů do ceny. Společnost Telefónica O2 Czech Republic, a.s. nabízí komerční služby Carrier Line a Carrier Network, které v sobě zahrnují i koncové úseky pronajatých okruhů. U služby Carrier Line se jedná o služby pronajatých okruhů mezi koncovými body. U těchto služeb společnost Telefónica O2 Czech Republic, a.s. nabízí množstevní slevy. Při kontrole nebylo prokázáno, že u komerčních služeb Carrier Line a Carrier Network by cena byla stanovena pod náklady, a to ani v případě uplatňování množstevních slev u těchto služeb. Rovněž nebylo prokázáno, že u regulované služby koncových úseků pronajatých okruhů jsou uplatňované nepřiměřeně vysoké ceny. Úřad nepředpokládá, že společnost Telefónica O2 Czech Republic, a.s. bude účtovat v budoucnu nepřiměřeně vysoké ceny, protože komerční velkoobchodní služby CN/CL, které v sobě zahrnují i regulovanou část koncových úseků, ostatní velkoobchodní nabídky pronájmu okruhů alternativních operátorů a maloobchodní nabídky pronájmu okruhů působí na ceny regulované služby RACO. Dosavadní snižování cen regulované služby pronájmu koncových úseků probíhalo současně se snižováním cen komerčních služeb CN/CL.

Konkurence v poskytování služeb koncovým uživatelům, které mají vazbu na velkoobchodní služby tohoto trhu, roste (což potvrzují i jednotliví operátoři). Tento stav působí zprostředkovaně na ceny za velkoobchodní služby koncových úseků pronajatých okruhů, zejména komerční velkoobchodní nabídky. Prostřednictvím uložené povinnosti nediskriminace ovlivňuje tento tlak i ceny regulovaných služeb poskytování koncových úseků pronajatých okruhů.

To se projevilo i vzájemnou vazbou cen komerční nabídky CN/CL a regulované nabídky RACO. Ceny obou nabídek byly sniženy 1. října 2008, 1. ledna 2009. Dne 1. listopadu 2010 došlo ke snížení pouze u regulované služby RACO. Snižování cen probíhalo nezávisle na ukončení ověření údajů z oddělené evidence nákladů a výnosů společnosti Telefónica O2 Czech Republic, a.s. za tuto službu.

Srovnáním cen maloobchodních a velkoobchodních služeb Úřad zjistil, že jak u regulovaných, tak u neregulovaných služeb je dostatečná marže a velkoobchodní ceny nejsou uplatňovány jako nepřiměřeně vysoké s ohledem na koncového uživatele.

Pro regulaci cen podle § 57 odst. 1 Zákona nejsou proto naplněny zákonné podmínky, a to, že byly uplatňovány nepřiměřeně vysoké ceny v neprospěch koncových uživatelů a že uložení ostatních nápravných opatření není postačující a nepovede k nápravě. S ohledem na vývoj cen na trhu v období od roku 2006 do současnosti a s ohledem na výši marže mezi velkoobchodními a maloobchodními produkty společnosti Telefónica O2 Czech Republic, a.s. a aby nedocházelo k nepřiměřenému vývoji cen na trhu, považuje Úřad za dostatečné, uložení povinnosti oddělené evidence nákladů a výnosů a nediskriminace. Úřad i nadále bude sledovat vývoj cen ve vazbě na výsledky oddělené evidence.

Vertikální integrace

Segment A

Společnost Telefónica O2 Czech Republic, a.s. vlastní rozhodující část infrastruktury pevných sítí pro analyzovaný trh (pro Segment A), na níž poskytuje služby v rámci analyzovaného trhu a služby maloobchodním zákazníkům. Je tak schopna poskytovat produkty nebo služby v rámci celého tržního řetězce na celém území ČR. V případě Segmentu A analyzovaného trhu jí to umožňuje jednat nezávisle na svých konkurentech. Ostatní poskytovatelé jsou naopak částečně závislí na využívání infrastruktury a služeb společnosti Telefónica O2 Czech Republic, a.s., zejména pak pokud chtějí nabízet služby plošně a konkurovat jí na celém území ČR, neboť vlastní svoji infrastrukturu jen v omezených lokalitách.

Toto kritérium svědčí ve prospěch existence podniku s významnou tržní silou.

Segment B

V Segmentu B jsou ostatní operátoři vzhledem k rychlejší návratnosti investic aktivnější ve výstavbě své vlastní infrastruktury a jejich zájem využívat služby poskytované společností Telefónica O2 Czech Republic, a.s. je nízký a na nabídce společnosti Telefónica O2 Czech Republic, a.s. tak alternativní poskytovatelé nejsou závislí. Byť je na tomto segmentu Telefónica O2 Czech Republic, a.s. také vertikálně integrovaným podnikem, neznamená to pro ni výhodu.

Toto kritérium nnesvědčí ve prospěch existence podniku s významnou tržní silou.

Ostatní kritéria

Další kritéria uvedená v Metodice Úřad nepovažuje na tomto relevantním trhu za určující při rozhodování o existenci samostatné významné tržní síly, a proto nejsou podrobena analýze.

3.2 Výsledky vyhodnocení samostatné významné tržní síly podle zvolených kritérií

Segment A

Sledované kritérium tržního podílu ukázalo, že na trhu pravděpodobně existuje podnik se samostatnou významnou tržní silou. Sledování dalších kritérií zaměřených na charakteristiku podniku (kritéria kontroly infrastruktury a vertikální integrace) potvrdilo existenci podniku se samostatnou významnou tržní silou.

Segment B

Sledovaná kritéria neprokázala, že na trhu existuje podnik se samostatnou významnou tržní silou.

3.3 Zkoumání společné významné tržní síly

Koncentrace trhu

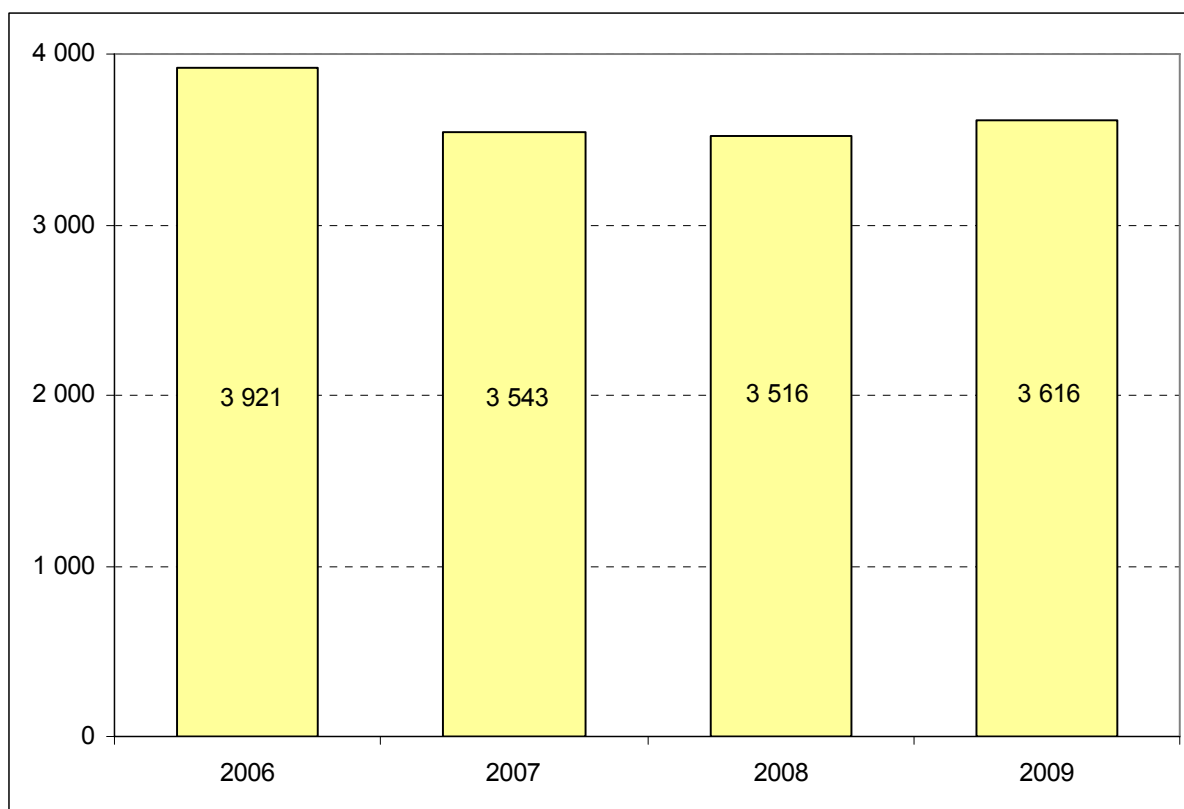
Úřad posoudil koncentraci trhu s využitím indexu HHI (Hirschmann-Herfindahlovým indexem).

Segment A

Tab. č. 2: Hodnoty HHI – tržní podíl podle počtu koncových úseků pronajatých okruhů v Segmentu A

Segment A	2006	2007	2008	2009
Telefónica O2 Czech Republic, a.s.				
GTS Czech s.r.o.				
STAR 21 Networks, a.s.				
T-Systems Czech Republic a.s.				
České Radiokomunikace a.s.				
Miracle Network, spol. s r.o.				
Ostatní				
Celkem				

Graf č. 13: Hodnoty HHI – Segment A – tržní podíl podle počtu koncových úseků pronajatých okruhů

Z výše uvedených hodnot tržních podílů vypočtených metodou HHI je zřejmé, že se jedná o málo koncentrovaný trh.

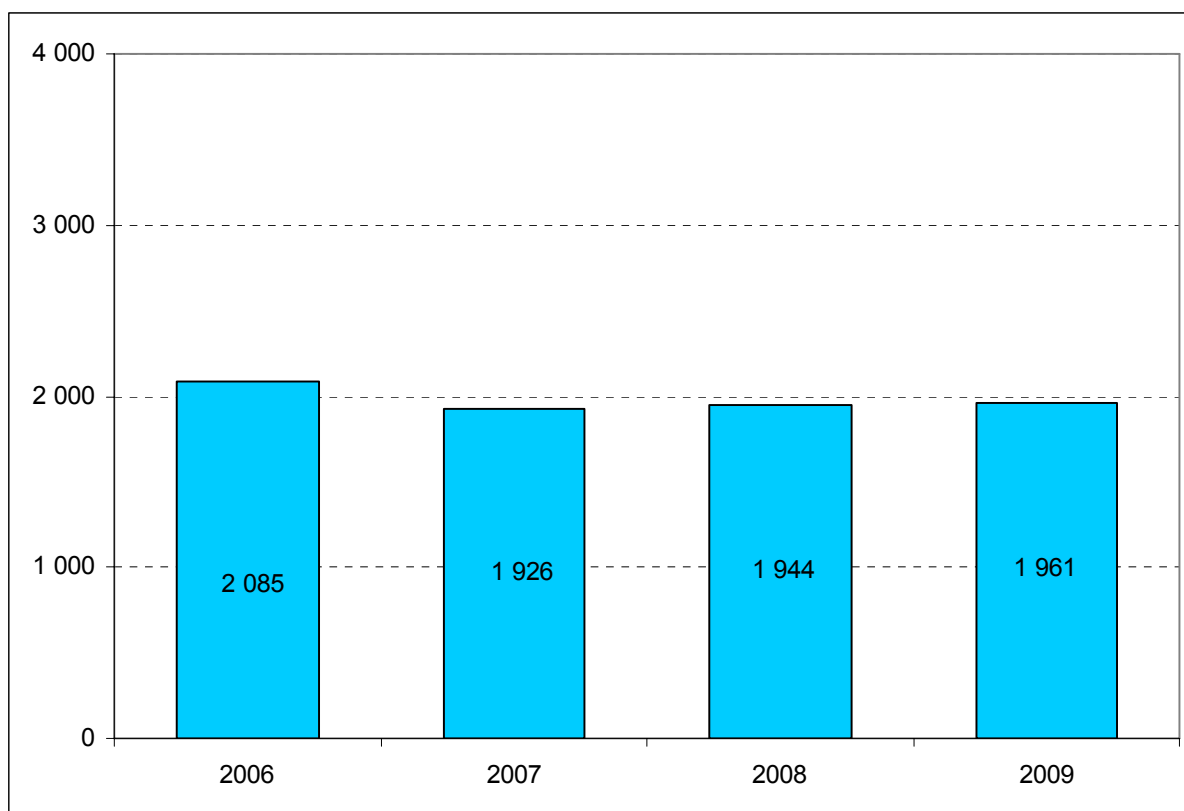
Na základě vyhodnocení hodnot HHI v časové řadě Úřad dospěl k závěru, že struktura v Segmentu A trhu č. 6 – velkoobchodní koncové segmenty pronajatých okruhů, bez ohledu na technologii použitou k zajištění pronajaté nebo vyhrazené kapacity, nenapomáhá koordinaci postupů a tím k vytváření společné významné tržní síly.

Segment B

Tab. č. 3: Hodnoty HHI – tržní podíl podle počtu koncových úseků pronajatých okruhů v Segmentu B

Segment B	2006	2007	2008	2009
Telefónica O2 Czech Republic, a.s.				
GTS Czech s.r.o.				
STAR 21 Networks, a.s.				
T-Systems Czech Republic a.s.				
České Radiokomunikace a.s.				
Miracle Network, spol. s r.o.				
Ostatní				
Celkem				

Graf č. 14: Hodnoty HHI – Segment B – tržní podíl podle počtu koncových úseků pronajatých okruhů

Z výše uvedených hodnot tržních podílů vypočtených metodou HHI je zřejmé, že se jedná o málo koncentrovaný trh.

Na základě vyhodnocení hodnot HHI v časové řadě Úřad dospěl k závěru, že struktura Segmentu B trhu č. 6 – velkoobchodní koncové segmenty pronajatých okruhů, bez ohledu na technologii použitou k zajištění pronajaté nebo vyhrazené kapacity, nenapomáhá koordinaci postupů a tím k vytváření společné významné tržní síly.

3.4 Přenesená významná tržní síla

Vzhledem k charakteru tohoto relevantního trhu a vzhledem k tomu, že bývalý relevantní trh poskytování páteřních úseků pronajatých okruhů byl shledán jako efektivně konkurenční a nadále již není podroben ex-ante regulaci a charakteru ostatních relevantních trhů, je zkoumán, zda na oba segmenty analyzovaného trhu není přenesena významná tržní síla z jiného trhu, bezpředmětné.

3.5 Závěry k analýze trhu

Segment A

Úřad konstatuje, že Segment A trhu č. 6 – velkoobchodní koncové segmenty pronajatých okruhů, bez ohledu na technologii použitou k zajištění pronajaté nebo vyhrazené kapacity, není efektivně konkurenčním trhem, neboť na něm působí podnik s významnou tržní silou Telefónica O2 Czech Republic, a.s. a nápravná opatření vnitrostátního práva nebo práva Společenství v oblasti hospodářské soutěže (regulace ex post) nepostačují k řešení daného problému. Z provedené analýzy vyplývá, že tržní síla společnosti Telefónica O2 Czech Republic, a.s. je natolik významná, že pro fungování tohoto trhu je nezbytné předem stanovit některé podmínky pro její podnikání.

Alternativní operátoři, vzhledem k vlastnictví rozhodující přístupové sítě společnosti Telefónica O2 Czech Republic, a.s., jsou závislí na využívání její infrastruktury v případě, kdy chtějí nabízet služby v rámci celé ČR. Přístupová síť společnosti Telefónica O2 Czech Republic, a.s. pokrývá téměř celé území ČR, z čehož je zřejmé, že na analyzovaném trhu je velmi omezený prostor pro budování další infrastruktury srovnatelných parametrů a rozsahu. Vynaložení takových investic by nezajišťovalo ekonomickou návratnost. Ostatní poskytovatelé disponují potřebnou infrastrukturou především na území s vysokou koncentrací poptávky po službách elektronických komunikací.

Úřad proto konstatuje, že nepředpokládá, že na analyzovaném trhu dojde v přiměřeném časovém období (tzn. v období pro další analýzu) k takovému rozvoji konkurence, že by podíl společnosti Telefónica O2 Czech Republic, a.s. natolik poklesl, že by se pozice společnosti v období příštích dvou let změnila tak, aby nevyžadovala uložení některých povinností. Pozice společnosti Telefónica O2 Czech Republic, a.s. na analyzovaném trhu je natolik významná, že dosud vyžadovala stanovení podmínek podnikání na základě ex ante regulace. Postup pouze podle principů ex post regulace by nebyl dostatečně účinný.

Analýza neprokázala, že na trhu dochází k uplatňování nepřiměřeně vysoké ceny v neprospěch koncových uživatelů. Úřad považuje za dostatečné uložení ostatních nápravných opatření, jako jsou nediskriminace a vedení oddělené evidence nákladů a výnosů. Na základě navržené povinnosti nediskriminace bude společnost Telefónica O2 Czech Republic, a.s. povinna jakékoliv úpravy cen (tedy i snižování cen) u komerčních nabídek pronájmů okruhů promítat i do cen jim odpovídajících regulovaných nabídek koncových úseků pronajatých okruhů na celém území ČR. Úřad proto neočekává v případě neuložení cenové regulace nepříznivý vývoj cen služeb pronájmů koncových úseků pronajatých okruhů. Uložená povinnost oddělené evidence zajistí Úřadu dostatečné informace o nákladech a uplatňovaných cenách. Tyto informace bude Úřad využívat pro posouzení plnění povinnosti nediskriminace, zda jsou velkoobchodní služby nabízené ostatním operátorům za stejných podmínek, jako jsou poskytovány pro služby vlastní. Rovněž stupeň konkurence na souvisejícím maloobchodním trhu pronájmu okruhů vytváří dostatečný tlak na úroveň cen velkoobchodních služeb. Úřad považuje proto za dostatečné uložení povinnosti oddělené evidence nákladů a výnosů a povinnosti nediskriminace pro zabránění nepříznivého vývoje cen služeb koncových úseků pronajatých okruhů.

Úřad na tomto segmentu neshledal existenci společné významné tržní síly, ani přenesené významné tržní síly.

Segment B

Úřad konstatuje, že v Segmentu B trhu č. 6 – velkoobchodní koncové segmenty pronajatých okruhů, bez ohledu na technologii použitou k zajištění pronajaté nebo vyhrazené kapacity, nebyla prokázána přítomnost podniku s významnou tržní silou. Jednotlivá kritéria prokázala, že na tomto segmentu existuje efektivně konkurenční prostředí. Zároveň však z nich lze usuzovat, že tento segment se dynamicky vyvíjí a dochází k výraznému růstu tohoto segmentu.

Úřad na tomto segmentu neshledal existenci společné významné tržní síly, ani přenesené významné tržní síly.

4. Nápravná opatření

4.1 Platná regulační opatření

4.1.1 Regule ze zákona

Povinnost podnikatele podle § 80 odst. 2 Zákona nejpozději do 10 dnů ode dne uzavření smlouvy o přístupu nebo smlouvy o propojení sítí předat Úřadu úplné znění uzavřené smlouvy, včetně příloh. Stejná povinnost platí i pro předávání změn a dodatků smlouvy o přístupu nebo smlouvy o propojení.

4.1.2 Regule uplatněná Úřadem na daném trhu podle předchozí analýzy

Podniku s významnou tržní silou (společnost Telefónica O2 Czech Republic, a.s.) byly uloženy rozhodnutím č. REM/13/11.2006-72, které nabylo právní moci dne 20. prosince 2006 (dále jen „REM č. 13“), tyto povinnosti podle jednotlivých písmen § 51 odst. 3 Zákona a souvisejících opatření obecné povahy (č. A/13/08.2006-30):

- a) umožnit přístup ke specifickým síťovým prvkům a přiřazeným prostředkům pro účel služby velkoobchodního poskytování koncových úseků pronajatých okruhů v sítích elektronických komunikací podle § 84 Zákona, a to
 1. vyhovět přiměřeným požadavkům jiného podnikatele na využívání a přístup ke svým specifickým síťovým prvkům,
 2. vyhovět přiměřeným požadavkům jiného podnikatele na využívání a přístup ke svým přiřazeným prostředkům.
- b) průhlednosti podle § 82 Zákona, a to
 1. uveřejnit referenční nabídku přístupu s uvedením popisu příslušných nabídek služeb, které poskytuje ke splnění povinností podle bodu 1, a souvisejících smluvních podmínek včetně cen v souladu s opatřením obecné povahy vydaným k provedení § 82 odst. 4 Zákona, kterým se stanoví rozsah, forma a způsob uveřejňování informací týkajících se přístupu k síti nebo propojení sítí elektronických komunikací, jakož i náležitosti, rozsah a forma referenční nabídky přístupu a propojení, s výjimkou nabídky přístupu v rozsahu, který je nezbytný pro poskytování koncových úseků pronajatých okruhů o kapacitách nad 2048 kbit/s (E1),
 2. uveřejňovat informace týkající se přístupu k síti elektronických komunikací v souladu s opatřením obecné povahy vydaným k provedení § 82 odst. 4 Zákona, kterým se stanoví rozsah, forma a způsob uveřejňování informací týkajících se

přístupu k síti nebo propojení sítí elektronických komunikací, jakož i náležitosti, rozsah a forma referenční nabídky přístupu a propojení.

c) nediskriminace při poskytování propojení podle § 81 Zákona, a to

1. uplatňovat rovnocenné podmínky za rovnocenných okolností pro ostatní podnikatele,
2. poskytovat ostatním podnikatelům služby a informace za stejných podmínek a ve stejné kvalitě, v jaké je poskytuje pro služby vlastní.

d) oddělené evidence nákladů a výnosů podle § 86 Zákona, a to

1. vést oddělenou evidenci nákladů a výnosů v souladu s opatřením obecné povahy vydaným k provedení § 86 odst. 3 Zákona tak, aby
2. při sjednávání cen na maloobchodní i velkoobchodní úrovni bylo prokazatelné, že nedochází k neodůvodněnému křížovému financování,
3. byly k dispozici podklady pro ověření nákladů a výnosů za jednotlivé služby.

cenová regulace byla uložena společnosti Telefónica O2 Czech Republic, a.s. rozhodnutím o ceně č. CEN/13/11.2006-73, které nabylo právní moci dne 20. prosince 2006. Uložená povinnost stanovila sjednávat ceny za velkoobchodní poskytování koncových úseků pronajatých okruhů s přenosovou rychlostí do 2048 kbit/s tak, aby byly nákladově orientovány, tj. zahrnovaly efektivně a účelně vynaložené náklady a přiměřený zisk a zajišťovaly návratnost investic v přiměřeném časovém období a zohlednily příslušná rizika.

4.1.3 Vyhodnocení stávajících opatření

Tato část analýzy se zaměřuje na povinnosti uložené v rámci minulé analýzy s důrazem na to, zda jsou tyto povinnosti plněny a zda je jejich rozsah a specifikace dostatečný pro zlepšení konkurenčního prostředí na analyzovaném trhu. Úřad přitom bral v potaz situaci na analyzovaném trhu, podněty alternativních operátů a reakce podniku s významnou tržní silou.

Úřad průběžně sledoval plnění uložených povinností a konstatuje, že všechny uložené povinnosti byly plněny v souladu s rozhodnutími.

Výrazněji se pak Úřad zaměřil na plnění povinnosti průhlednosti společností Telefónica O2 Czech Republic, a.s. Dne 4. května 2007 byla zveřejněna v Částce 9 Telekomunikačního věstníku referenční nabídka poskytování koncových úseků pronajatých okruhů (RACO). Úřad zkoumal referenční nabídku s ohledem na skutečnost, zda je v souladu s opatřením obecné povahy vydaným k provedení § 82 odst. 4 Zákona, kterým se stanoví rozsah, forma a způsob uveřejňování informací týkajících se přístupu k síti nebo propojení sítí elektronických komunikací, jakož i náležitosti, rozsah a forma referenční nabídky přístupu nebo propojení (opatření obecné povahy č. OOP/7/07.2005-12 ve znění opatření obecné povahy č. OOP/7/01.2006-1 (dále jen „OOP č. 7)). Toto zkoumání prokázalo, že referenční nabídka je v souladu s OOP č. 7, společnost Telefónica O2 Czech Republic, a.s. tedy plnila povinnost průhlednosti.

Tuto referenční nabídku využívá od konce roku 2008 jeden alternativní operátor a poskytuje jejím prostřednictvím služby elektronických komunikací několika stovkám svých zákazníků. Podepsaná smlouva se v některých detailech liší od zveřejněné referenční nabídky. K těmto změnám došlo na základě jednání obou dotčených společností a upravují převážně procesní záležitosti a záležitosti týkající se finančních plnění plynoucích ze smlouvy. K využití referenční nabídky došlo teprve po snížení ceny za službu poskytování koncových úseků pronajatých okruhů v průměru o cca 16 %, které je popsáno níže. K tomuto snížení cen došlo bez zásahu Úřadu.

Ostatní operátoři i přes jednání se společností Telefónica O2 Czech Republic, a.s, nedospěli k podpisu smlouvy na základě referenční nabídky poskytování koncových úseků pronajatých okruhů (RACO). Nabídka RACO je tak oproti komerční nabídce CN a CL méně využívaná.

Společnost Telefónica O2 Czech Republic, a.s. dále nabízí velkoobchodní nabídku Carrier Network (CN), která je navržena tak, aby nabízela řešení okruhů s nižšími rychlostmi (64–1536 kbit/s) a Carrier Line (CL), která nabízí využití okruhů o přenosových rychlostech od 2048 kbit/s. Obě tyto velkoobchodní nabídky svou konfigurací přesahují rozsah vymezení relevantního trhu, kombinují v sobě využití pronajatých okruhů v rámci přístupové sítě (koncové úseky) a pronajatých okruhů v rámci páteřní sítě (bývalý relevantní trh č. 14). Ohledně referenční nabídky RACO se tyto nabídky liší v dalších doplňkových službách jako je nepřetržitý dohled a zálohování služby, možností libovolné konfigurace sítě koncového zákazníka či počtem nasazených síťových prvků FMUX a ADM+, které vyplývá z odlišné definice jednotlivých zón než je tomu u služby RACO. Nabídky CN a CL využívá několik alternativních operátorů a poskytuje jejich prostřednictvím služby elektronických komunikací svým zákazníkům.

Důvodem malého zájmu o služby RACO je především to, že pro ostatní operátory je výhodnější odebírat služby CN/CL, které zahrnují mimo koncové úseky také páteřní úseky pronajatých okruhů, příp. další doplňkové služby. Pro alternativní operátory, kteří nedisponují rozsáhlou páteřní sítí, představuje nabídka CN/CL komplexní řešení, kdy oproti využití služby RACO nemusí využívat další nutně související služby společnosti Telefónica O2 Czech Republic, a.s. (např. služby kolokace) a další služby pro realizaci komplexního řešení jejich vlastní maloobchodní služby.

Dalším důvodem preference služby CN/CL je skutečnost, že maloobchodní služby realizované pomocí nabídky RACO jsou poskytovány pouze v rámci jednoho kraje, nabídku CN/CL (vzhledem k tomu, že zahrnují také páteřní úseky pronajatých okruhů) je možnost využívat napříč celou Českou republikou.

Nad to společnost Telefónica O2 Czech Republic, a.s. pro služby CN/CL nabízí transparentně při dosažení určitého objemu odebíraných služeb množstevní slevy (které jsou však, jak je uvedeno v následující podkapitole „Posuzování podnětů“, v souladu s uloženými povinnostmi).

Výše uvedené důvody tak hrají mimo výši ceny důležitou roli při rozhodování operátorů o využívání služeb RACO. Tato služba se totiž vyplatí využívat jen těm operátorům, kteří disponují svojí infrastrukturou, včetně toho, že jsou již schopni od společnosti Telefónica O2 Czech Republic, a.s. odebírat další služby nutně související s využíváním nabídky RACO (např. kolokace).

Úřad konstatuje, že v případě nabídek CN a CL musí být plněny uložené povinnosti u té části služby postavené na této nabídce, která odpovídá vymezení relevantního trhu poskytování koncových úseků pronajatých okruhů.

Úřad neshledal porušení povinností podle tohoto principu.

Posuzování podnětů

Úřad posuzoval podnět, který se týkal referenční nabídky poskytování koncových úseků pronajatých okruhů (RACO), která stanoví podmínky a ceny velkoobchodní služby poskytování koncových úseků pronajatých okruhů.

Úřad při posuzování zjistil, že služba poskytování koncových úseků pronajatých okruhů nebyla do konce roku 2008 využívána a nebylo možné posoudit skutečně vynaložené náklady na služby, pouze nákladovou kalkulaci pro tvorbu cen. Tato kalkulace vycházela z nákladů na komerční služby pronájmu okruhů Carrier Network a Carrier Line (CN/CL) z oddělené evidence nákladů a výnosů společnosti za první polovinu roku 2006 a obsahovala náklady na přístupovou část sítě, náklady na přenosový úsek sítě s ukončením

v kolokaci a nesítové náklady včetně nákladů kapitálu ve výši 11,18 %. Při ověřování kalkulace byly zohledněny odlišnosti mezi službami CN/CL a koncovými úseky pronajatých okruhů, a to zejména v počtu zařízení a prvků, které se u služeb CN/CL nacházejí v páteřní části sítě. U komerční služby pronájmu okruhů CN/CL však byly uplatňovány množstevní slevy, které nebyly uplatňovány u samostatně nabízené regulované služby koncových úseků pronajatých okruhů. Při kontrole nebylo prokázáno, že u komerčních služeb CN/CL by cena byla stanovena pod náklady, a to i v případě uplatňování množstevních slev u těchto služeb. Množstevní slevy představovaly pouze snížení zisku.

V době prováděného šetření společnost Telefónica O2 Czech Republic, a.s., snížila počátkem roku 2008 ceny nabídky RACO na základě v té době posledních dostupných výsledků oddělené evidence nákladů a výnosů za první pololetí 2007 na úkor dosaženého zisku, a to z důvodu možnosti ponechat množstevní slevy na komerčně nabízených službách CN/CL, které představovaly v průměru 16 % standardní ceny. Úřad neuplatnil žádný regulační zásah vydáním rozhodnutí, nezjistil porušení uložené povinnosti nákladové orientace cen. Společnost Telefónica O2 Czech Republic, a.s. snížila podruhé ceny o rok později, a to počátkem roku 2009. K dalšímu poklesu měsíčních cen došlo v listopadu 2010, kdy společnost Telefónica O2 Czech Republic, a.s. snížila měsíční ceny u všech rychlostí ve všech zúčtovacích zónách o 10 %. Kromě tohoto snížení společnost zavedla i množstevní slevy při souběhu více okruhů v jedné lokalitě. Tyto množstevní slevy se pohybují v rozmezí od 25 % do 40 % z měsíčních cen.

Uložená povinnost nákladové orientace cen nestanovila společnosti Telefónica O2 Czech Republic, a.s. lhůty pro změnu cen. Úřad považuje za dostatečnou změnu cen jednou ročně v návaznosti na výsledky oddělené evidence nákladů a výnosů, nicméně nevyklučuje kratší lhůty v souvislosti se změnami maloobchodních nabídek. Délka období, za které se stanovují ceny, by podle názoru Úřadu měla být dostatečně dlouhá na to, aby eliminovala vliv krátkodobých výkyvů v nákladech způsobených např. jednorázovými investicemi.

Řešení sporů

V období od minulé analýzy Úřad neposuzoval žádné spory, které by se týkaly analyzovaného trhu.

4.2 Určení stanoveného období pro další analýzu

Úřad předpokládá provedení nové analýzy relevantního trhu po dvou letech od uplatnění nápravných opatření v rámci této analýzy (tzn. před maximální lhůtou stanovenou Zákonem – tři roky). Úřad bude průběžně monitorovat vývoj na obou segmentech tohoto relevantního trhu.

4.3 Návrh nápravných opatření

Je navrhováno uložit podniku s významnou tržní silou tyto povinnosti, podle jednotlivých písmen § 51 odst. 3 Zákona, a souvisejících opatření obecné povahy, a to v Segmentu A relevantního trhu:

- a) průhlednosti podle § 82 Zákona, zejména
 1. uveřejnit referenční nabídku přístupu (včetně popisu příslušných nabídek, smluvních podmínek a cen),
 2. zveřejňovat informace týkající se přístupu k síti (včetně účetních informací, smluvních podmínek, technických specifikací, síťových charakteristik a cen);
- b) nediskriminace podle § 81 Zákona, zejména

1. uplatňovat rovnocenné podmínky za rovnocenných okolností pro ostatní podnikatele,
 2. poskytovat ostatním podnikatelům služby a informace za stejných podmínek a ve stejné kvalitě, v jaké je poskytuje pro služby vlastní;
- c) oddělené evidence nákladů a výnosů podle § 86 Zákona tak, aby
1. při určování cen na maloobchodní i velkoobchodní úrovni bylo prokazatelné, že nedochází k neodůvodněnému křížovému financování,
 2. byly k dispozici podklady pro ověření nákladů a výnosů za jednotlivé služby;
- d) přístupu ke specifickým síťovým prvkům a přiřazeným prostředkům podle § 84 Zákona, a to vyhovět přiměřeným požadavkům jiného podnikatele na využívání a přístup k jeho přiřazeným prostředkům;
- e) nenavrhuje se;
- f) nenavrhuje se;
- g) nenavrhuje se.

Část D – Konzultace s ÚOHS

Podle ustanovení § 130 odst. 3 Zákona Úřad po vypořádání připomínek konzultoval konečný text návrhu opatření obecné povahy s ÚOHS.

Předseda ÚOHS dopisem ze dne 3. prosince 2009 sdělil, že k prvnímu návrhu této analýzy má následující připomínku:

„Úřad pro ochranu hospodářské soutěže obdržel podklady od společnosti GTS Czech s.r.o., z nichž je zřejmé, že ke snížení cen nabídky RACO došlo v roce 2008 až v důsledku výzvy k nápravě ze strany ČTÚ v rámci šetření prováděného na základě podnětu této společnosti ve věci možného porušování nápravných opatření uložených společností Telefónica O2 Czech Republic, a.s., z čehož plyne obava, že by v případě ukončení regulace mohlo dojít k nepříznivému vývoji těchto cen. Úřad proto navrhuje, aby ČTÚ zvážil zachování cenové regulace i v dalším období.“

Úřad k této připomínce uvádí, že v době prováděného šetření společnost Telefónica O2 Czech Republic, a.s. snížila ceny nabídky RACO počátkem roku 2008 na základě v té době posledních dostupných výsledků oddělené evidence nákladů a výnosů za 1. pol. 2007. Společnost Telefónica O2 Czech Republic, a.s. následně sama přistoupila k dalšímu snížení cen znovu v roce 2009 a to v průměru o 12–13 % (viz část 3.1.2. Ceny a ziskovost).

Provedenou analýzou Úřad neshledal naplnění zákonných podmínek pro uplatnění cenové regulace, když analýza neprokázala, že na trhu dochází k uplatňování nepřiměřeně vysoké ceny v neprospěch koncových uživatelů. Podle názoru Úřadu je rovněž třeba zohlednit i vliv dosažené konkurence na souvisejících trzích (maloobchodních i velkoobchodních), která vytváří potřebný tlak na úroveň cen.

Za výše uvedeného stavu považuje Úřad za dostatečné, vedle navržené povinnosti průhlednosti, uložení povinnosti nediskriminace a povinnosti oddělené evidence nákladů a výnosů. Úřad bude vývoj cen na tomto trhu a s tím související plnění povinnosti nediskriminace sledovat a vyhodnocovat s využitím podrobného členění nákladů společnosti Telefónica O2 Czech Republic, a.s. podle navržené povinnosti oddělené evidence nákladů a výnosů.

Na základě uložené povinnosti nediskriminace bude společnost Telefónica O2 Czech Republic, a.s. povinna uplatňovat rovnocenné podmínky za rovnocenných okolností pro ostatní podnikatele a poskytovat jim služby za stejných podmínek a ve stejné kvalitě, v jaké je poskytuje pro služby vlastní. V praxi tedy bude Telefónica O2 Czech Republic, a.s. nucena případné změny cen na komerčních nabídkách (nyní CN/CL) promítat i do cen nabídky koncových úseků pronajatých okruhů (RACO) na celém území ČR.

V případech zjištěného porušení povinnosti nediskriminace při změně cen Úřad předpokládá uplatnění nástrojů podle Zákona k nápravě tohoto stavu. To může v praxi znamenat postupné ukládání pokut pro vymožení plnění uložené povinnosti nediskriminace nebo rozhodnutí o změně referenční nabídky, kterou ke změně cen došlo.

Po zpracování nové verze analýzy v návaznosti na připomínky Evropské komise (viz část F) Úřad konzultoval nový návrh opatření obecné povahy podle ustanovení § 130 odst. 3 Zákona s ÚOHS. Předseda ÚOHS dopisem ze dne 25. října 2010 sdělil, že k návrhu této analýzy nemá připomínek.

Část E – Vypořádání připomínek

Dne 1. července 2009 se uskutečnilo pracovní jednání se zástupci provozovatelů sítí elektronických komunikací a asociací provozovatelů těchto sítí, na kterém Úřad konzultoval první návrh analýzy relevantního trhu č. 6 nad rámec stanovený v § 130 Zákona. Relevantní podněty z diskuse zpracoval Úřad do textu analýzy.

Na základě § 130 Zákona a podle Pravidel Českého telekomunikačního úřadu pro vedení konzultací na diskusním místě pak Úřad zveřejnil návrh analýzy č. A/6/XX.2009-Y relevantního trhu č. 6 – velkoobchodní koncové segmenty pronajatých okruhů bez ohledu na technologii použitou k zajištění pronajaté nebo vyhrazené kapacity, a výzvu k uplatnění připomínek k návrhu opatření na diskusním místě dne 28. srpna 2009. Připomínky k návrhu opatření bylo možno uplatnit do 29. září 2009. Připomínky uplatnily dva dotčené subjekty.

Připomínky se týkaly především otázky geografické segmentace územního vymezení (resp. geografické modifikace nápravných opatření) a otázkou neuplatnění cenové regulace.

Tyto připomínky Úřad neakceptoval s vysvětlením, že pro geografickou segmentaci nebyly prokázány dostatečně významné rozdíly v soutěžních podmínkách v uvedených geografických oblastech (zónách) tak, aby přistoupil k definování několika geograficky odlišných relevantních trhů. Skutečnost, že společnost Telefónica O2 Czech Republic, a.s. dlouhodobě uplatňuje rozdílné ceny v závislosti na geografické poloze koncového bodu, Úřad uvádí v analýze. Rozdílné ceny jsou nákladově orientované a nejsou výsledkem rozdílných soutěžních podmínek na některých částech relevantního trhu. Tyto ceny odráží rozdílnou úroveň nákladů podle vzdáleností koncového bodu a bodu přístupu pro alternativního operátora v jednotlivých zónách (zóny A, B a C). Zatímco tedy společnost Telefónica O2 Czech Republic, a.s. nabízí služby po celém území ČR, a to v každé ze zón za stejných podmínek, rozvoj konkurence probíhá „ad hoc“ výstavbou podle potřeby poptávky. Je logické, že ostatní operátoři koncentrují tyto nově budované sítě do větších měst. Není však možné jednoznačně vymezit, že jejich služby jsou dostupné v rámci celé zóny. Podle společné pozice ERG (ERG(08)20) je pro geografické vymezení trhu nezbytné, aby oblast se stejnými soutěžními podniky měla jasné a stabilní hranice. Tuto podmínku by vymezení podle jednotlivých zón nesplňovalo.

Připomínce společnosti GTS Czech s.r.o., která se týkala uplatnění cenové regulace, Úřad nevyhověl s vysvětlením, že trvá na svých závěrech uvedených v analýze relevantního trhu. Úřad neshledal naplnění zákonných podmínek pro uplatnění cenové regulace, protože

analýza neprokázala, že na trhu dochází k uplatňování nepřiměřeně vysoké ceny v neprospěch koncových uživatelů. Stupeň konkurence na souvisejících trzích (maloobchodních i velkoobchodních) vytváří dostatečný tlak na úroveň cen. Na základě navržené povinnosti nediskriminace bude společnost Telefónica O2 Czech Republic, a.s. nucena případné změny cen na komerčních nabídkách CN/CL promítat i do cen nabídky koncových úseků pronajatých okruhů (RACO) na celém území ČR. Proto Úřad neočekává v případě neuložení cenové regulace nepříznivý vývoj cen. Úřad považuje za dostatečné uložení povinnosti oddělené evidence nákladů a výnosů a povinnosti nediskriminace pro zabránění nepříznivého vývoje cen služeb koncových úseků pronajatých okruhů.

Kompletní vypořádání připomínek je uvedeno v tabulce vypořádání připomínek v rámci veřejné diskuze.

Dne 8. června 2010 se uskutečnilo pracovní jednání se zástupci provozovatelů sítí elektronických komunikací a asociací provozovatelů těchto sítí, na kterém byl projednán druhý návrh analýzy relevantního trhu č. 6 – velkoobchodní koncové segmenty pronajatých okruhů bez ohledu na technologii použitou k zajištění pronajaté nebo vyhrazené kapacity, který byl upraven po stažení z notifikačního procesu na základě připomínek Evropské komise (viz část F).

Vzhledem k podnětům Úřad návrh dopracoval. V rámci této úpravy návrhu Úřad především v reakci na připomínky a dotazy ohledně zařazení služeb ETH doplnil část věnovanou věcnému vymezení relevantního trhu.

Tímto pracovním jednáním Úřad konzultoval analýzu relevantního trhu č. 6 nad rámec stanovený v § 130 Zákona.

Na základě § 130 Zákona a podle Pravidel Českého telekomunikačního úřadu pro vedení konzultací na diskusním místě pak Úřad zveřejnil návrh analýzy č. A/6/XX.2010-Y relevantního trhu č. 6 – velkoobchodní koncové segmenty pronajatých okruhů bez ohledu na technologii použitou k zajištění pronajaté nebo vyhrazené kapacity, a výzvu k uplatnění připomínek k návrhu opatření na diskusním místě dne 10. srpna 2010. Připomínky k návrhu opatření bylo možno uplatnit do 10. září 2010. Připomínky uplatnily dva dotčené subjekty.

Připomínky společnosti Telefónica O2 Czech Republic, a.s. se týkaly věcného vymezení trhu, zejména zkoumání zastupitelnosti mezi službami klasických okruhů a službami ETH, a to především v souvislosti se zařazením obchodní nabídky služby CEN do věcného vymezení trhu.

Společnost navrhla, aby ČTÚ doplnil do věcného vymezení trhu funkční a cenovou analýzu možných substitutů v souladu s Metodikou a vycházel přitom ze seznamu služeb, které nabízejí jednotliví poskytovatelé.

Společnost uvedla, že podle jejího názoru návrh analýzy neobsahuje dostatečnou funkční a cenovou analýzu možných substitutů v souladu s Metodikou, a tudíž nelze mít za jednoznačně prokázané, že uvedené produkty jsou si navzájem substituty a patří na stejný relevantní trh. Podle názoru společnosti by tedy zejména služba CEN neměla být do analyzovaného trhu zařazena. V této souvislosti poukázala test hypotetického monopolisty (SSNIP test), jako na základní nástroj pro definici relevantního trhu a vyhodnocení substitute.

Společnost v rámci uplatněných připomínek dále navrhl, aby Úřad upravil i výpočet tržních podílů v části 3.1 tak, aby zohlednil nově upravené věcné vymezení trhu a rovněž tak, aby část 3.1 předmětné analýzy doplnil o analýzu navazujícího maloobchodního trhu.

Úřad tyto připomínky neakceptoval. Při definování relevantního trhu Úřad postupoval v souladu s Metodikou a zahrnul do věcného vymezení trhu všechny služby, které jsou z hlediska charakteristiky, ceny a zamýšleného použití shodné, porovnatelné nebo vzájemně zastupitelné. Úřad se zabýval posouzením produktů a služeb, které by mohly být součástí relevantního trhu, a v části věnované věcnému vymezení trhu vysvětlil v souladu s Metodikou, proč považuje služby ETH za součást trhu. To znamená, že popsal i zaměnitelnost obou služeb z pohledu zastupitelnosti jejich vlastností (základních charakteristik, cen, technických parametrů), struktury nabídky a poptávky. Úřad je toho názoru, že jednotlivé subkapitoly části věcného vymezení analýzy dostatečně zdůvodňují zaměnitelnost obou služeb.

Úřad při analýze trhu určoval zaměnitelnost na straně poptávky podle chování a vývoje poptávky po jednotlivých službách ze strany velkoobchodních odběratelů. Požadavky koncových uživatelů pro posouzení zaměnitelnosti zde nehrají tak klíčovou roli, jako v případě jiných trhů. Úřad sice souhlasí s tvrzením, že zastupitelnost se do značné míry odvíjí od požadavku koncových uživatelů, ale v případě tohoto trhu koncoví uživatelé nejsou ti, kteří primárně určují a posuzují parametry služeb pronájmu přenosových kapacit, nepřímo však ovlivňují charakter poptávky jednotlivých velkoobchodních odběratelů.

V tomto kontextu Úřad zastupitelnost služeb na tomto trhu posuzoval. Důvodem vyššího zájmu o velkoobchodní služby ETH je vysoká citlivost na výši ceny následných maloobchodních služeb pro koncové uživatele. V případech, kdy jednotliví poskytovatelé zjišťují, že na bázi služby ETH jsou schopni nabízet následné služby, které koncový uživatel akceptuje (i na úkor „horších“ technických charakteristik), přechází ze služeb klasických okruhů na okruhy ETH. To podle názoru Úřadu platí i v případě služby CEN.

V případech, kdy se poptávající rozhodne pro preferenci služeb ETH (a akceptuje tak funkční charakteristiky této služby), je logické, že z pohledu cen je zaměnitelnost služeb klasických okruhů a služeb ETH pouze jednosměrná (směrem ke službám ETH). Tato skutečnost je důsledkem dynamicky se rozvíjejících trhů služeb, využívajících výhodnější technologie. V případech, kdy se velkoobchodní odběratel rozhodne pro preferenci služeb ETH (což platí i pro službu CEN), postrádá „zpětný přechod“ smysl. Toto je i důvod, proč v tomto případě Úřad nevyužil pro posouzení zastupitelnosti tzv. SSNIP test, jelikož služby ETH jsou poskytovány za nižší cenu a k odlivu směrem ke službám klasických okruhů by tak docházelo až v případě výrazně vyššího nárůstu ceny u služeb ETH. V případě mírného nárůstu ceny je elasticita změny poptávky směrem ke klasickým okruhům v podstatě nulová.

Informace o vývoji struktury služeb (klasické vers. ETH) a velikosti poptávky podle jednotlivých velkoobchodních odběratelů v čase potvrzují oprávněnost názoru Úřadu, že obě služby jsou zaměnitelné a začlenění služeb ETH do relevantního trhu (a to včetně služby CEN) je opodstatněné. Protože však údaje byly jednotlivými podniky označeny za předmět obchodního tajemství, nelze je samostatně zveřejnit v textu analýzy. Úřad je však postoupí v rámci notifikačního procesu Komisi.

Postup Úřadu je v souladu s názorem Komise, ale i se závěry jiných regulačních orgánů. Například německý regulátor v případě posouzení substituce konstatoval, že cenová zastupitelnost je až druhotným faktorem a zároveň SSNIP test není možné aplikovat na chování většiny koncových uživatelů, neboť zde vstupuje mnoho dalších jiných faktorů.

Nadto Úřad k zahrnutí služby CEN podotýká, že „horší“ technické parametry jsou dány především řešením v páteřní síti (jak již uvedl v textu návrhu analýzy). Např. u služby

CEN to je realizaci služby pronájmu přenosové kapacity na páteřní síti prostřednictvím ATM protokolu (v textu uvedených variant rychlostí – Varianta CEN-ATM), která však je nad rámec vymezení relevantního trhu koncových úseků.

Společnost GTS Czech s.r.o. uplatnila připomínku na upřesnění textu v části 2.2 analýzy tak, aby věcně odpovídal skutečnému nastavení podmínek regulované služby RACO.

Úřad připomínku akceptoval a doplnil text tak, aby bylo zřejmé, že forma zpoplatnění služby RACO je založena na průměrné vzdálenosti koncového úseku u jednotlivých zúčtovacích zón v rámci celé České republiky a je tak zachována homogenita podmínek pro celé území.

Dále společnost GTS Czech s.r.o. navrhla, aby v tržních podílech byly zahrnuty jen takové koncové úseky pronajatých okruhů, které využívají infrastrukturu vlastní sítě. To znamená vyloučit pře prodej. Poukazuje na to, že takto poskytovaný koncový segment je již zahrnut do tržního podílu operátora, který daný koncový úsek skutečně realizuje.

Úřad tuto připomínku neakceptoval. Podle názoru Úřadu je věcně správné pro posouzení existence samostatné významné tržní síly v kritériu tržního podílu uvažovat všechny poskytnuté koncové úseky pronajatých okruhů na posuzovaném trhu, tedy včetně tzv. dále „přeprodaných“ okruhů. Nadto Úřad konstatuje, že nezahrnutím těchto tzv. „přeprodaných okruhů“ by nemělo žádný významný dopad na posouzení existence samostatné významné tržní síly.

Ostatní připomínky byly věnovány návrhům na formulační úpravy textu a Úřad jim vyhověl.

Kompletní vypořádání připomínek je uvedeno v [tabulce vypořádání připomínek](#) v rámci veřejné diskuze.

Část F – Připomínky Evropské komise k oznámení návrhu opatření

Dne 7. ledna 2010 byl návrh analýzy relevantního trhu postoupen Komisi k notifikaci. Na základě připomínek Komise v rámci notifikačního období Úřad návrh 5. února 2010 stáhl z notifikačního procesu. Připomínky Komise se týkaly věcného vymezení relevantního trhu, konkrétně nedostatečného zdůvodnění pravděpodobných rozdílných podmínek na segmentech podle rychlostí.

Dne 27. října 2010 byl druhý návrh analýzy relevantního trhu postoupen Komisi k notifikaci. Ve svém vyjádření ze dne 29. listopadu 2010 Komise, na základě doplňujících informací poskytnutých Úřadem ve dnech 11. a 15. listopadu 2010, vznesla připomínku, ve které vyzvala Úřad, aby v konečném opatření poskytl další důkazy o konkurenčních omezeních, která brání motivaci společnosti Telefónica O2 Czech Republic, a.s. účtovat neúměrně vysoké ceny v případě neexistující povinnosti cenové regulace. Komise dále vyzvala Úřad, aby pokračoval v zamýšleném sledování trhu způsobem, který by na základě nové analýzy trhu umožnil opětovné uložení povinnosti cenové regulace, jakmile dojde k závěru, že je to nutné k zajištění účinné hospodářské soutěže.

Úřad v reakci na požadavek doplnění důkazu o konkurenčních omezeních nezávislého jednání společnosti Telefónica O2 Czech Republic, a.s. doplnil text analýzy v kapitole Ceny a ziskovost, konkrétně v závěru této kapitoly. Doplněn byl text o vlivu maloobchodních služeb na regulované velkoobchodní služby a údaje o vzájemné závislosti cen komerčních nabídek

CN/CL a regulované službě RACO, které byly doloženy časovými údaji o snižování cen těchto nabídek.

Úřad k požadavku Komise pokračovat v zamýšleném sledování trhu uvádí, že nadále průběžně monitoruje situaci na tomto trhu a podrobí ho nové analýze do dvou let od uplatnění nápravných opatření. Pokud si to situace na relevantním trhu vyžádá, přistoupí k provedení nové analýzy ještě před tímto termínem.

za Radu Českého telekomunikačního úřadu:
PhDr. Pavel Dvořák, CSc.
předseda Rady
Českého telekomunikačního úřadu